Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 206 (1201	Łódź, Niedziela 4 Września 1927	זיבעטער יאָהרגאַנג	לאָדז, זונטאָג ז' אלול תרפ"ז	Nr. 206 1501

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

איז לאָטעריע-קאַנטאָר פון
בריטשטיין נאַרוטאָוויטש 31
קען מען אַלע טאָג בחנם נאָכזעהן די אָפיציעלע
טאַבעלע און ס'ווערען אויסגעצאָהלט אַלע געווינסטען.
לאָזען צו דער 1-טער קלאַס שוין צו בעקומען.
מיט אַכטונג בריטשטיין,
נאַרוטאָוויטש 31. 780

טליתים-פאַבריק
אויסגעצייכנטע פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים בכל
המינים, ווי אויך טליתים-קאַנטען הורם און רעמעלן מיט אויסגע-
ציינטע, אויך גאַרטלען, שפּאַניערס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ח. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1.
אין צאָרטען מויצר פרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 292
בעמערקונג: מ'אַרעט אויך אָנבעקומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

העלענאָוו

היינט, זונטאָג, דעם 4 טען סעפּט. 2 נאָכמ. ווערט פאָרקומען א גרויסע
גאַרטען-
פּטרוויילונג
פון „לינת החולים"
מיט פערד. איבעראַשונגען. אויפטריט פון ערשטקל. ארטיסטישע קרעפטען, ווי אויך אוקראַינישער כאָר.
פאַנטאַזיע לאָטעריע, זעהר פיל ווערטפולע געווינסטע, פייערווערק, קאָנפעטי
און אנד. איבעראַשונגען. 781 איינגאַנג פאַר דערוואַקסענע 1.60 זל.; פאַר שילער און קינדער—50 גר.

ראַהמען, ווי אויך בילדער
אַמביליגסטע נאָר ביי

ALAPITATOTT 1880

י. צוויליך, נאַרוטאָוויטשא 11, טעל. 53-35 (אין הויף)

בעמערקונג: אַלעס אייגענע אויסאַרבייטונג.

א וועש-
נייהעריי
ווערט געזוכט. עס קען
אויך זיין מיט קאָסט און
לאָושי. ושעלאָנאַ 51,
ביי בערן. 735

לערן-
יונגלעך
געגען באַלדיגע צאָהלונג
ווערען געזוכט ביי
ראָזענבערג, ווסלאָדניאַ
נאָס 20 אין פּויפ. 747

א צימער
פאַר 1 פּערזאָן אָדער פאַר
א פּאָר-פּאָלק) פראָנט, 1.
שטאָק) פון זאַפאַרט צו
פערמיטען, צו ערפאַהרען אין אָרט. 734

אונזער מיטאַרבייטער, דעם חשוב'ן לאָהניק אלעקסאַנדער יאָעל
דריקען מיר אויס דעם אויפריכטיגסטען מיטלייד, צוליב'ן טויט פון זיין שוועסטער
טויבע נרין
רעדאַקציע
„נייער פאָלקסבלאַט".

נאָך לאַנגע און שווערע לײדען איז נפטר געוואָרען אונזער טייערע און אַנ-
פערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער און טאַנטע
נ. ע. אײדעל שרה פרידמאַן
(אין עלטער פון 80 יאָהר).
די לויה קומט פאַר היינט, זונטאָג, 12 אזייגער מיטאָג פון טרויער-הויז,
ווסכאָדניאַ 13, וועגען וואָס עס טיילען מיט דער משפחה, פריינד און בעקאַנטע
די טיפטרויערנדע פאַמיליע. 739

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזערע געעהרטע מיטגלידער שלום
פרידמאַן און זיינע זיהן לייבוש און שמואל-יוסף, צוליב'ן טויט פון זיין פרוי און מוטער
נ. ע. אײדעל שרה.
מיר רופען אַלע מיטגלידער צו קומען אָפּגעבען דעם לעצטען כבוד דער פערשטאָרבענער.
די פערוואַלטונג פון געפליגעל-
הענדלער-פעראיין (פּאָמאַרסקאַ 17) 749

נוצט אויס די געלעגענהייט!
צום אָנפאַנג פון סעזאָן האָב איך פערקלענערט אַלע פרייזען
פון זייף, פודער, פּערפום, קרעמען אין און אויסלענדישע.
בעמערקונג: פודער קאָטי 2,85 פאַר א שאַכטעל.
פאַר אָריגינעל בעראַנטירט מיט 500 זל. מיט אַכטונג 689
S. BUCHWAJC
Łódź, Piotrkowska 22, tel. 31-43.

דאָס ערשטע אָרטאָדאָקסישע לעהר-אַנשטאַלט
און גן-ילדים אין פּוילען
„דרכי-נעם" לאָדז
קילינסקי 50, טעל. 35-26
נעמט אָן צום נייעם שול-יאָהר 1927/28 תלמידים אין אַלע קלאַסען אָנהוי-
בענדיג פון גן-ילדים אָן.—די קאַנצעלאַריע איז אָפען טעגליך פון 9—2 און 4—7
גלייכצייטיג ווערט בעקאַנט געמאַכט די פּעראינטערעסירטע, אַז צום
נייעם שול-יאָהר ווערט געעפענט ביי דער „מתיבתא" א מחלקה ב'.
די אַלע עלטערען פון די קינדער וואָס זענען איינגעשריבען געוואָרען
אויפ'ן נייעם שול-יאָהר דאַרפען זיך מעלדען ביז א' דר"ח אלול.
בעמערקונג: די למודים הויבען זיך אָן א' שופטים ר"ח אלול זונטאָג
דעם 28/8 ד. י. 868 די לייטונג.

אכטונג, סוחרים-
פאַבריקאַנטען!!!
איך נעהם אָן נעהען אויף
אויסצואַרבייטען סוועטערס
אויף 8-טער מאַשינען.
זגיערזשער 58, אַפי-
צינע, 1-טער שטאָק. 745

א גוטע
שפולעריין
איז נויטיג גדאַנסקאַ 4 ביי שור. 784

דאָס בעדייטענדע אָרטאָדאָקסישע לעהר - אַנשטאַלט
„בית-תלמוד" לאָדז
צעגעלניאַנאַ 11 טעל. 57-16
נעמט אָן צום נייעם שול-יאָהר 1927/28 תלמידים אין אַלע קלאַסען פון
גן-ילדים אָן גלייכצייטיג ווערט בעקאַנט געמאַכט די פּעראינטערעסירטע,
אַז צום נייעם שול-יאָהר ווערט געעפענט „א מתיבתא" און אויך ווערט
צוגעפּאַסט אַן דער 7-טער קלאַס דאַפּעלטע ביכהאַלטעריע.
די קאַנצעלאַריע איז אָפען טעגליך פון 10—2 פאַרמ. און פון 4—8 אָוו.
בעמערקונג: די למודים הויבען זיך אָן דעם 8/28 א' פ' שופטים.
די לייטונג.

מאָרד אין דער סאָוו. באַטשאַפט אין וואַרשא

20-יעהריגער מאָנאַרכיסט בעפאַלעז מיט א מעסער א דינער פון דער סאָוויעטישער באַשאַפט און איז דורך א צווייטען דינער דערשאָסען געוואָרען.

וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש) פרייטאָג איז וואַרשאַ אויפגעציטערט געוואָרען פון דער ידיעה, אַז אין דער סאָוויעטישער [באַטשאַפט האָט אַ בעאַמטער דערשאָסען אַן׳אינטערסאַנט. צוליב דעם, וואָס ס׳זענען נאָך פריש אין זכרון די איינדריקען וועגען דעם מאָרד איבער׳ן אַמבאַסאַדאָר וואָיקאָוו, האָט די ידיעה וועגען דעם איצטיגען מאָרד, געמאַכט אַן׳אומגעהויערען רושם און אין שטאָט האָבען זיך בליץ-שנעל פאַרשפּרייט פאַרשידענאַרטיגע ווערסיעס. (פרייטאָג נאָכמיטאָג האָט דער „נייער פאָלקסבלאַט" אַרויסגעגעבען אַן׳עקסטראַ אויסגאַבע מיט דער ידיעה וועגען דעם מאָרד).

אין די ערשטע מינוטען, נאָכדעם, ווי ס׳איז פאָרגעקומען דער מאָרד, האָבען די מאַכט-אָרגאַנען נישט געקענט אָנהויבען די אויספאָרשונג, מחמת די באַטשאַפט איז עקס - טעריטאָריאַל און קיינער טאָר נישט אַריינגעהן. ערשט שפּעטער, זענען אויף דער פאָדערונג פון דער באַטשאַפט-לייטונג אָנגעקומען פאַרשטעהער פון דער פּאָליציי, פּראָקוראַטור און אויסערן-מיניסטעריום.

די ערשטע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט אַט-וואָס:

פרייטאָג אַרום 11 פאַרמיטאָג איז אין דער סאָוויעטישער באַטשאַפט געקומען אַן׳אומבעקאַנטער בירגער, וועלכער האָט פערלאַנגט פונ׳ם וואַזשני שלעצער, אַז מ׳זאָל איהם צולאָזען צום שאַרזשע-ד׳ אַפער אוליאַנאָוו.

אויף דער פראַגע פונ׳ם וואַזשני שלעצער, אין וואָס פאַר אַ אָנגעלעגענהייט דער אינטערעסאַנט דאַרף זיך זעהען מיט׳ן ה׳ אוליאַנאָוו, האָט דער אומבעקאַנטער אָנגעהויבען מאַכען אַוואַנטורעס און צום סוף מיט אַ קיבושאַל צערוואַונדעט דעם וואַזשני שלעצער אין פנים. דאַן האָט דער אָנפאַלער זיך געלאָזט צו דער אויסגאַנגס-טיר, אָבער ווייל די טיר איז געווען פאַרמאַכט, האָט דער אָנפאַלער אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער, אָבער אין דעם מאָמענט האָט דער צווייטער סאָוויעטישער וואַזשני גוסיעוו עטליכע מאָל אויסגעשאָסען צום אָנפאַלער, וועלכער איז געפאַלען טויט אויפ׳ן אָרט. ביים דער-הרג׳עטען האָט מען געפונען דאָקומענטען, וועלכע בעווייזען, אַז ער הייסט יוזעף טרייקאָוויטש, געבוירען אין יאָהר 1907 אין ווילנא.

לויט דער ווייטערדיגער אויספאָרשונג און לויט דער ערקלערונג פון די וואַזשני׳ס און אַנוועזענדע אינטערעסאַנטען, האָט טרייקאָווסקי אין פאָדער-צימער פון דער אַמבאַסאַדע מיט אַ ציישונגס-האַלטער געשענדעט לענינ׳ס בילד, וואָס הענגט אויף דער וואַנד, קלאַפּענדיג דערין עטליכע מאָל.

לויט די ידיעות פון ווילנאַ, איז דער דער-הרג׳עטער טרייקאָוויטש, כאָטש ער איז אַלט געווען 20 יאָהר, געווען זעהר רייך, ער האָט געהאַט הייזער, ווילעס און גיטער. דאָס אַלץ איז איהם געבליבען בירושה. ער פלעגט רעדען גאָר רוסיש און זיך געהאַלטען פאַר אַ רוסישען מאָנאַרכיסט. צוליב זיין מינדער-יעהריגקייט, איז איבער טרייקאָוויטש׳ן געווען אַפּאָטראָפּוס דער פיהרער פון די ווילנער מאָנאַרכיסטען מיסלין.

אַ ווילנער זשורנאַליסט האָט פרייטאָג געמאַכט אַ בעזוך אין דער וואוינונג פון דעם דער-הרג׳עטען טרייקאָ וויטש אויף פאָספּיעשנאַ 120, און ער דערצעהלט, אַז דאָס צימער, אין וועל-כען טרייקאָוויטש האָט געוואוינט, איז געווען בעצירט מיט די אַלט רוסישע פאָהנען און גרויסע בילדער פון די רוסישע צאַרען. אויף דער וואַנד איז אויך געווען אויפגעשריבען אַ מאָנאַרכיסטיש ליד.

לויט ווי ס׳דערצעהלט אַ יודישער שכן פון דעם דערמאָהרדעטען, פלעגט טרייקאָוויטש שטענדיג שרייען, אַז ער וועט אויס׳הרג׳ענען אַלע יודען, אויב די מאָנאַרכיסטען וועלען זיגען. דער יוד פלעגט דעריבער יעדע נאַכט זיך פאַרבאַריקאַדירען מורא האָבענדיג פאַר אַן׳אָנפאַל.

מ׳גיט אויך איבער, אַז דער דער-מאָרדעטער איז געווען גייסטיג קראַנק.

וואַרשאַ, 4. (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט). אין צוזאַמען-האַנג מיט די פאַרשידענע ידיעות אין דער פּוילישער פּרעסע וועגען דעם מאָרד אין דער סאָוויעטישער באַטשאַפט האָט די באַטשאַפט - לייטונג היינט צוגעשיקט אין דער פּרעסע אַ צווייטען קאָמוניקאַט, אין וועלכען ס׳ווערט ערקלערט, אַז 5 מינוט נאָכ׳ן געשעהעניש, האָט די באַטשאַפט מודיע-געווען וועגען אַלעם דעם אויסערן מיניסטעריום און אַלע צופעליגע 20 אינטערעסאַנטען, זענען פאַרהאַלטען געוואָרען אין דער באַטשאַפט-געביידע, אַזוי, אַז די מאַכט-פאַרשטעהער האָבען אַליין גענומען די מעגלכקייט פעסטצושטעלען דעם אמת וועגען דעם געשעהעניש.

דער 15-טער ציוניסטישער קאָנגרעס.

לויה פון פערשטאָרבענעם דעלעגאַט. - נאָך נישט פערענדיגט די דעבאַטען. - גרויסע רעדע פון וול. זשאַבאָטינסקי.

באַזעל, 3. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) פרייטאָג האָט דער תימנ׳ער דעלעגאַט גלוסקאַ געפאָדערט צו בעשטימען אַ קאָמיסיע פאַר די ענינים פון דער איינוואַנדערונג פון די תימנ׳ער יודען קיין ארץ-ישראל.

זשאַבאָטינסקי האָט געהאַלטען אַ לאַנגע אָפּאָזיציאָנעלע רעדע, וועלכע ווערט אָנגערופען די „היסטאָרישע קאָנגרעס-רעדע". זשאַבאָטינסקי האָט זיך אַרויס-געזאָגט געגען דעם אָפּמאַך מיט לואי מאַרשאַל און האַלט, אַז מ׳דאַרף פאָדערען פון דער מאַנדאַטאַר - רעגירונג צו שטיצען די ארץ-ישראל-אינדוסטריע, ווייל אַנדערש וועט אוממעגליך זיין צו פעסטשטעלען די פּראָספּעריטעט.

איך האָב צוטרוי צום ענגלישען פאָלק, האָט זשאַבאָטינסקי געזאָגט, אָבער מ׳דאַרף קענען אַליין אויך טון.

ר״ר ענגער (בוקאָווינע) האָט אויס-געדריקט צוטרוי דער עקזעקוטיווע.

ד״ר הינדעס (פּוילען) האָט געפאָדערט צו שטיצען די פּריוואַטע אונטערנעה-מונגען אַנשטאָט די אַרבייטער-אָרגאַני-זאַציעס. ער האָט פאָרגעלעגט צוציהען צום עקזעקוטיוו נייע, ענערגישע און מוטפולע מענשען.

עס האָבען גערעדט: ד״ר טהאָן, הרב בערלין און טרלאָזאָראָוו.

באַזעל, 3. (פון אונזער ספּעציעלען שליח). מ׳האָט גערעכענט, אַז פריי-טאָג וועלען זיך ענדיגען די גענעראַל-דעבאַטען, אָבער מחמת די רעדנער האָבען געהאַט אַ סך צו זאָגען און דער קאָנגרעס איז געווען פאַרנומען אויף דער לויה פון פערשטאָרבענעם דעלע-גאַט פון קישענעוו פישערשטיין, וועט נאָך די גענעראַל-דעבאַטע דויערן ביז זונטאָג (היינט).

די פרייטאָגדיגע פאַרמיטאָג - זיצונג איז געפיהרט געוואָרען דורך לעאָ מאָצקין.

דער ערשטער האָט גערעדט דער תימנ׳ער דעלעגאַט גלוסקאַ, וועלכער איז אַרויף אויף דער טריבונע אין אַראַבישע קליידער. ער האָט אין זיין רעדע אָנגעוויזען, פאַרוואָס מ׳איגנאָרירט די תימנ׳ער יודען, בעת זיי זע-נען דער בעסטער עלעמענט אין ארץ ישראל. מ׳דאַרף זיי מעהר שטיצען און העלפען.

די סענסאַציע פון טאָג איז געווען די רעדע פון וול. זשאַבאָטינסקי. ער האָט אין שאַרפע ווערטער קריטיקירט די אַרבייט פון דער ציוניסטישער לייטונג, ער האָט אָבער נישט געפאָדערט די דימיסיע פון עקזעקוטיוו. דאָס האָט אַלעמען פערוואונדערט. שאַרף איז זשאַ-באָטינסקי אויך אַרויסגעטרעטען געגען דער ענגלישער אַדמיניסטראַציע אין א״י און ער גלויבט אָבער, אַז דאָס ענגלישע פאָלק וועט נישט ברעכען דאָס וואָרט לגבי דעם יודישען פאָלק. די בעוואָ-פענטע מאַכט געפינט זיך כסדר אין די הענד פון די אַראַבער און צי קען מען ביי אַזאַ לאַגע פערלאַנגען געלד פון די יודען?

אַלעמען האָט אויך פערוואונדערט די גרויסערטיגע פונ׳ם צת-לבנות דעלעגאַט פון פּוילען ד״ר הינדעס, וועלכער האָט געהאַלטען אַן׳אָפּאָזיציאָנעלע רעדע און קריטיקירט דאָס שטיצען די אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס און דאָס אויס-מיידען די פּריוואַטע איניציאַטיוו. ער איז אויך געגען דער אָגענץ

אַ קורצע רעדע האָט געהאַלטען ד״ר טהאָן. דער ענגלישער דעלעגאַט מר. גדליה האָט געשטיצט די ענגלישע פּאָ-ליטיק אין ארץ-ישראל.

שבת איז קיין זיצונג נישט פאָרגע-קומען. די דעלעגאַטען האָבען בעזוכט די אָרטיגע סינאַגאָגעס. אין באַזעל, אַ טייל האָבען בעקומען עליות.

נייע איינוואַנדערונגס-בעגרענצונגען אין א״י.

ירושלים, 4 (טעלעגראַפיש דורך יט״א) ווי עס דערוויסט זיך די ירושלים׳ער י. ט. א.-אַפּטיילונג איגניכען איינגעפיהרט ווערען נייע בע-גרעניצונגען בנוגע דער איינוואַנדערונג, די פּרטים ווערען דערוויייל געהאַל-טען בסוד.

און... מ׳פליהט ווייטער.

פערפאַלען געוואָרען אַן׳אַעראָפּלאַן. - ענגלישער פליהער אויפ׳ן וועג קיין ניו-יאָרק. - אַ געהיימער פּאַסאַזשיר.

לאָנדאָן, 3. (טעל). דער אַעראָ-פּלאַן „סט. ראַפאַעל", אויף וועלכען ס׳זענען געפלויגען אויסער די 2 פּילאָ-טען, אויך די פּירשטין לעווענשטיין, איז פערפאַלען געוואָרען. די מאַכט-אָר-גאַנען האָבען שוין פערלוירען יעדע האָפנונג אָפּצוגעפינען דעם אַעראָפּלאַן. מ׳איז זיכער, אַז „ראַפאַעל" איז אונטערגעגאַנגען אין ים-אָריין.

לאָנדאָן, 3. (צטע) היינט 6 אינ-דערפריה איז פון פליה-פעלד אין פּלי-מוט אָנגעפלויגען דער ענגלישער פּילאָט קינטרעי, וועלכער מאַכט אַ רייזע איבער׳ן אָקעאַנען טעלעגראַפיק. ער וועט זיך אָפּ-שטעלען אין גיי פונגלאַנד און פון דאָרט וועט ער פליהען קיין ניו-יאָרק. צוזאַ-מען מיט קינטרעי׳ען פליהט אויך אַ פּאַסאַזשיר, וועלכער האָט בעצאָהלט אַ גרויסע סומע פאַר דער רייזע. דער נאָמען פון פּאַסאַזשיר ווערט געהאַלטען בסוד.

לאָנדאָן, 3. (צטע) די פליהער פרוך און שלעה, וועלכע מאַכען אַ רייזע אַרום דער וועלט האָבען זיך היינט אַראָפּגעלאָזט אין באַגדאַד.

אַרבייטער פון נאַרבלינ׳ס פאַבריק האָבען געוואונען 40.000 דאָלאַר.

וואַרשאַ, 3. (טעלעפאָניש). בעת דער לעצטער ציהונג פון דער „דאָלאַר רובלקע" איז אויפ׳ן נומער 890,288 גע-פאַלען דאָס געווינס פון 40 000 דאָלאַר. דער דאָזיגער נומער געהערט צו די אַרבייטער און אָנגעשטעלטע פון פאַב-ריק „נאַרבלין, בוך און ווערנער", וואו עס אַרבייטען ביז 100 פּערזאָן. דאָס געווינס ווערט איינגעטיילט אַזוי, אַז אַ טייל אַרבייטער וועלען האָבען גרעסע-רע און אַ טייל - קלענערע סומעס. די גרעסטע סומע מאַכט אויס 20.000 דאָלאַר; די קלענסטע — 3000.

רומענישער פאַרשטע-הער לייקענט

מ׳האָט נאָר געהאַקט שויבען...

ווליאַמסטאָן, (יט״א) אין דעם אינסטיטוט פאַר פּאָליטיק איז פאָרגע-קומען אַ דיסקוסיע וועגען דער יודען-פראַגע אין רומעניען. דער רומענישער רעדנער אַנדריי פּאָפּאָוויטש, סעקרעטאַר פון דער רומענישער געזאַנדשאַפט אין וואַשינגטאָן האָט אויסגעדריקט זיין בע-דויערען צוליב דעם, וואָס אָנגעזעהענע אַמעריקאַנער גלויבען די פאַרשפּרייטע שקרים וועגען יודען-פערפאָלגונגען אין רומעניען. די רומענישע יודען האָבען אייגענע שולען, יודישע-סטודענטען זענען מאַטעריעל אין אַ בעסערער לאַגע, אַנ-טיסעמיטישע עקסצעסען זענען נישט פאָרגעקומען. „נאָר איין יודישער סטו-דענט איז געוואָרען גע׳הרג׳עט און נאָר אין איינציגע ערטער האָט מען אויסגעהאַקט די שויבען". די אַמערי-קאַנער יודען אַליין דורך זייער פאַל-שער פּראָפּאַגאַנדע זענען כמעט שולדיג אין אַ אויסברוך פון אַנטיסעמיטיזם אין רומעניען.

ראַבינער לעאָן הורוויץ פון ברוקלין האָט געענטפערט דעם ה׳ פּאָפּאָוויטש, דאָס זיין דאגה איז געווען איבריג, אַז די אַמעריקאַנער קענען זיך חס-ושלום לאָזען פערפיהרען דורך פאַלשע ידיעות. די אַמעריקאַנער זענען דורכאויס נישט אַזוי נאַאיוו און מסוגל צו גלויבען אויפגעטראַכטע מעשיות.

קאָמוניסטישע דעמאָנ-סטראַציע אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 3. (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט). היינט אין אָוונד זענען איבער די גאַסען פאַרשפּרייט געוואָרען אויפרופען פון צ.ק. פון דער קאָמוניסטישער יוגענד. אַרום 10 אין אָוונד האָט זיך אויף דזשעלנע פּאָר-מירט אַ דעמאָנסטראַציע פון קאָמוניס-טישע יוגענדליכע. פּאָליציי האָט אַלע-מען פונאַנדערגעטריבען.

15-טע מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס 21-טער טאָג

10.000 זל. נומערן 75519 87801.

5 000 — 48740 90576.

3.000 — 2599 18192 69563

2,000 — 20197 28227 76693 81886 86594 93085 97157.

1.000 — 2612 14943 47779 54245 75296 76530 78602 80925 83372.

600 — 14095 27444 31169 31203 38969 43783 52787 61510 62152 71012 73047 80264 82026 84234 90000 90494 95512.

500 — 2512 6780 8288 17931 20845 23619 24005 36855 52007 52622 55104 55383 56085 57203 61783 67702 68360 70886 71018 74272 88991 89419 93334 101476 103549.

22-טער טאָג.

15,000 זל. 88688 97748.

10.000 — 50246.

3 000 — 35726 42581 51669 100737

2.000 — 1413 49638.

1.000 — 35000 42040 64630 71544 73645 82178 82319 90773.

600 — 15491 27435 30887 34568 35035 42682 46672 50567 62483 65201 66125 69001 82018 92996 95616.

500 — 3041 3332 11087 24764 33289 41358 51498 53991 55035 60216 65404 65633 68122 74700 76620 77966 81089 85286 91770 94292 100875 103888.

עקסטראַ טעלעגראַמע!

אין 22-טען ציהונגס-טאָג פון דער 5-טער קלאַס איז דאָס געווינס

10.000 זלאָטעס אויף נומער 50.246

ווידער געפאַלען אין דער גרעסטער און גליקליכסטער קאָלעקטור אויף דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטווע.

750

פּיעטריקאָווער 22 S. JATKA פּיעטריקאָווער 66

סווימער אַרבייטער

נעהרינגס, שפּולאַרקע

אויף אַלערן-יונגעל נויטיג

בײַ ווייסבלום

6 קאָנסטאַנטינער 6

Wyższe

Gimnazjum Humanistyczne Męskie

I. KACENELSONA

Cegielniana 28, tel. 51-79.

עס ווערען אָנגענומען שילער אין אַלע קלאַסען. קינדער פון 6 יאָהר ווערען אָנגענומען אָהן עקזאַמענס.

פאַר שילער (אַבסאָלווענטען) פון פאָלקס-שולען וועלען געמאַכט ווערען גרויסע פער-לייכטערונגען ביים אָננעהמען זיי אין 4-טען און 5-טען קלאַס.

די למודים האָבען זיך שוין אָנגעהויבען.

אין דער ערשטער העברעאישער פּרעבעל-שולע (לויט דעם נייעסטען ענטוויקלונגס-סיסטעם) ווערען פערשריבען קינדער פון 4 יאָהר אָן.

ביים אַיינשרייבען די שילער דאַרפען בייגעלעגט ווערען אַ מעטריקע און אַ פּאַקען-שיין.

די קאַנצעלאַריע איז עפען טאָג-טעגליך, פון 10—1 פריה און פון 4—6 נאָכמיטאָג.

די דירעקציע.

878

דער מאָרד
אין דער סאָוו. געזאַנדשאַפט.

אַרום דער סאָוויעטישער געזאַנדשאַפט אין וואַרשאַ האָבן זיך ווידער דערהערט רעוואָלווער־שאָסן. ס'איז ווידער־אַמאָל געפאַלן אַ מענשליכער קרבן.

אמת, דער איצטיגער פאַל איז ווייט נישט אַזוי קאָמפּליצירט, ווי ס'איז געווען נאָך דער דערמאָרדונג פון באָטשאַפטער וואָיקאָוו, הגם דער מאָרד, וואָס איז געשעהן אין דער געביידע פון דער געזאַנדשאַפט, איז פיל רעטזלהאַפטער און געהיימניספולער. אָבער דאַמאָלט האָט זיך געהאַנדעלט וועגן דער דערמאָרדונג פון דעם העכסטען פערטרעטער פון אַ מלוכה, מיט וועלכער פוילן — ווי ס'איז נישט — לעבט און שטרעבט צו לעבען אין גוטע שכנישע באַציהונגען, אַ פּערזאָן, וועלכער די פּוילישע רעגירונג גאַראַנטירט אַ ספּעציעלע זיכערקייט און שוץ. יענער מאָרד האָט במילא [illegible] פּאָליטישע פאָלגען, וועלכע האָבן זיך געלאָזט פיהלען ביז צו די לעצטע טעג אין די באַציהונגען צווישען ביידע לענדער.

נישט זייענדיג מסוגל צו ברענגען וועלכע ס'איז נישט קאָמפּליקאַציעס אין די באַציהונגען צווישען פוילן און די סאָוויעטן, איז דער איצטיגער מאָרד דאָך זעהר סימפּטאָמאַטיש. ער באַווייזט, אַז אין פוילן דרעהען זיך אַרום מענשען מיט היציגע, פאַנאַטישע, אפשר אַפילו קראַנקהאַפטיגע קעפּ, וועלכע זעהען זייער מטרה אין אַריינציהען די מלוכה אין גרויסע אומאָנגענעהמליכע פערוויקלונגען. ער באַווייזט אויך, אַז אין דער סביבה פון דער סאָוויעטישער פאָרשטעהערשאַפט הערשט אַ נערוועזע אומרוהיגע שטימונג, וועלכע מאַכט מעגליך דאָס כאַפּען זיך צום געוועהר אין מאָמענטען, ווען דאָס איז אפשר נישט געווען איבערדריבען נויטיג.

ביי דער טרויעריקייט פונ'ם פאַל, וואָס האָט פּאַסירט אין וואַרשאַ, איז צו באַגריסען די איינגעהאַלטענקייט און אָביעקטיווקייט, מיט וועלכער די מאַכט, די געזעלשאַפטליכע מיינונג, די פּרעסע האָט אויף דער געשעהעניש רעאַגירט. דער טאָן איז אַ רוהיגער, די באַציהונג אַ צוריקגעהאַלטענע און עס לאָזט זיך נישט באַמערקען קיין פּרוּוו אויסצונוצען דעם מאָרד אויף צו העצען און בורייצען די געמיטער.

דאָס איז די איינציג ריכטיגע שטעלונג. צופיל אָנגעשטרענגונג האָט געקאָסט דאָס ברענגען צו אַ גלייכגעוויכט די פּויליש־רוסישע באַציהונגען, וועלכע זענען ערשיטערט געוואָרען נאָך דער דערמאָרדונג פון וואָיקאָוו'ן, אַז מ'זאָל די באַציהונגען איצט ווידער לאָזען ווערען אָנגעשפּאַנט. די פּאָזיטיווע אויסערהאַנדלונגען צווישען פוילן און רוסלאַנד וועגען פּאָליטישע און עקאָנאָמישע פראַגען ווערען געהן מיט זייער נאָרמאַלען גאַנג, נישט ווערענדיג געשטערט פון אַזעלכע פּאַסירונגען, ווי די שאָסן אין בנין פון דער סאָוויעטישער געזאַנדשאַפט.

ל.

Dr PRYBULSKI
זאַחאָדניאַ 1, טעלעפאָן 25-38
צוריקגעקעהרט.
וענערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, וענער־שוואַכע, באַהאַנדלונג פון קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל), רענטגען־שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונד
דאַמען: פון 4—5 נאָכמ.
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. R. Bornstein
אונערליכע און נערווען־קראַנקהייטען
פּראָזשנאַ (קרוטקאַ) 9, טעל. 23-06
נעהמט אָן פון 7—8 אָוו. 888

דער מבול אין מזרח־גאַליציע.

טויזענדער מענשען אָפּגעשניטען פון דער וועלט.־דער דניעסטער האָט זיך צוגאָסען אויף 7 קילאָמעטער: — פיל אומגעקומענע און געליטענע.

פון אַ גאַנצע רייה ערטער פון מזרח־גאַליציען קומען אָן געגוייערע ידיעות, וועגען דער מורא'דיגער פערפלייצונג, וואָס איז דאָרט פאָרגעקומען.

וועגען דער גרויס פון דער פערפלייצונג זאָגט עדות דער פאַקט, אַז דער דניעסטער, וועלכנס נאָרמאַלע ברייטקייט איז 5 מעטער, האָט איצט פאַרבונדען זיינע וואַסערן אויפ'ן שטח צווישען מיקאָלאַיעוו און סטרי אויף אַ ברייט פון 7 קילאָמעטער.

אין זיינע צעבושעוועטע כוואַליעס האָט מען געזעהן שווימען 11 טויטע קערפּערס, וואָס דער שטראָם האָט געטראָגען מיט זיך.

די הייזער, וואָס זענען געשטאַנען ביים ברעג וואַסער זענען אין פערלויף פון איין טאָג אָפּגעקעהרט געוואָרען דורך ריזיגע שטיינער און אויסגעוואָרצעלטע בוימער, וואָס זענען אַ־יאָגט געוואָרען דורך די כוואַליעס.

אין דאָרף סטריכאַנצע האָט אַ פּאָליציי פּאַטראָל געזעהן, ווי אַ גאַנץ הויז אין וועלכען עס האָבן זיך געפונען 6 פּערזאָן, איז געשוואומען אויפ'ן דניעסטער און האָט זיך צוקלאַפּט אויף עפּיס אַ שטיינונג.

צום שטעטעל סאָקאָלאָוו לע'ם סטרי איז נישט צוציקומען. קיינער ווייסט נישט, וואָס דאָרט קומט פאָר. דאָרט זאָלען זיך האָבן דערטרונקען 20 פּערזאָן.

אויף דער באַהן סטאַנציע פּיאַסעטשנאַ האָט דער וואַסער שטראָם אָוועקגעטראָגען 250 אָקסען, וועלכע זענען געשטאַנען גרייט צום לאַדענען אַלע זענען דערטרונקען געוואָרען.

בלויז אויף איין טייך אָפּער האָבן די כוואַליעס אָפּגעשווענקט 7 בריקען.

פּאָליציי האָט באַקומען אַ פּערפאָרדערונג צו מאָביליזירען די טראַמוועס, כדי צו־הילף צו קומען דער באַפעלקערונג.

די רעטונגס־אַקציע איז אָבער אַ קאָנפּע. די באַפעלקערונג איז שטאַרק נידערגעשלאָגען. צעהנדליגער טויזענדער מענשען האָבן געליטען פון דער מורא'דיגער פערפלייצונג.

די לעבענס־מיטלען אויף די טעראַסעפע שטחים זענען געשטיגען אויף 100 פּראָצענט, און נאָך העכער.

אין דער בערג־געגענד פון סקאָלע זענען אַנ'ערך 1000 „לעטניקעס", וואָס געפינען זיך אין טוכלאַ, הראַבאָוועץ, שיגאַוואַדיק, איגנאַצאַן אָפּגעשניטען פון דער וועלט. עס דראָהט זיי אַ הונגער, מחמת די שפּייז געוועלבער זענען דאָרט געשלאָסען־געוואָרען פאַר'ן 1־טען סעפּטעמבער, צוליב דעם, וואָס די וואַקאַציעס האָבן זיך שוין געענדיגט.

*

וועגען דער פּלוצלים'דיגקייט און שנעלקייט מיט וועלכער דער וואַסער־שטראָם האָט זיך אַראָפּגעלאָזט פון די בערג זאָגען עדות — די גרויסע צאָהל דערטרונקענע חיות, וואָס זענען דערטרונקען געוואָרען בעת זייער אַרויס, אָדער בעת זייער אַנטלויפען. עס זענען דאָ זעהר פיל דערטרונקענע הירשען, האָזען, און היימישע חיות. מ'האָט אויך געזעהן שווימען צוויי, נאָך לעבעדיגע, וועלף.

אין פערעהינסק האָט דער טייך לאָמניצאַ געציטען זיין געלענדער, און פליסט איצט אין מיטען שטאָט. דאָס שטעטעל בראָזניטאָוו געפינט זיך איצט אונטער'ן וואַסער. אַנ'ערך 40 הייזער דאָרט, אין עטליכע הונדערט מענשען אין זיי זענען פון אַלע זייטען אַרומגערינגעלט מיט'ן וואַסער.

אויך דאָס שטעטעל בזשעזשאַן איז אונטער'ן וואַסער, און די קאָמוניקאַציע איז איבערגעריסען.

באַזונדערס האָט אויך געליטען די געגענד פון יאַראָסלאַוו, וואו טויזענדער מאָרג פעלדער און לאָנקעס זענען פיל־שטענדיג פערגאָסען.

די כוואַ'דיגע פערפלייצונג האָט אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס אויף די באַהן־ליניעס ובפרט אין דעם קרייז פון דער סטאַניסלאַווער דירעקציע.

לויט שפּעטערדיגע ידיעות, האָבן די טייכען סאַן און סטרי פערגאָסען מיליאָנען אָדער איגנאָרירען די פאָלגענדע געגענדען: סקאָלע, טינאָוו־דזיקאַ וויזשניע און ניזשנע, טינאָוו ניזשנע, טינאָוויצע, מיגדזיבראָדי, קאָרשין, רוסטיקאָלבי און שליבאָצקי, קרושעלניצע רוסטיקאַלנע און שליבאָצקע, טוכלע און סלאַווסקאַ.

*

אַנ'ער ראה ניט איבער פאָלגענדעס:

— דאָס וואָס מיר האָבן איבערגעלעבט, וועט בלייבען אויף אייביג אין אונזער זכרון.

אין דעם פּאַלאַץ דינסטאָג האָב איך באַשלאָסען צוריקצופאָהרען פון סקאָלע אַהיים. אַנ'ערך 5 אַ זייגער האָט אָנגעהויבען צו פאַלען אַ רעגען, וועלכער איז שנעל פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ קאַטאַסטראָפאַלען גוס־רעגען. אַ גרויסער עולם אויף דער סטאַציע האָט מיט אונרוהע געוואַרט אויפ'ן צוג, וועלכער איז אָנגעקומען מיט אַנ'איין־שעה'דיגער פערשפּעטיגונג. שפּרייזענדיג איבער די קניע אין וואַסער זענען מיר אַריין אין די וואַגאָנען. אַרום און אַרום איז אַ ים... עס בליצט און דונערט אָהן אַנ'אויפהער. פרויען ספּאָזמירען, קינדער וויינען דערשראָקען. די אייזערנע בריק הינטער טינאָוו־דזיק איז פערפלייצט. אַ קורצע בעראַטונג. מיר האָבען נישט וואָס צו פערלירען. די וואַסערן פון די בערג יאָגען מיט אַ געוואַלדיגען אימפּעט און פערגיסען אַלץ העכער דעם מאַהן אַנשים. מיר מוזען אַנטלויפען. און מיר אַנטלויפען פונ'ם גורל, וואָס יאָגט אונז נאָך... די מערהייט פון אונז זענען מתפלל... פּלוצים — אַנ'אונגעהויערער קלאַפּ... דאָס איז הינטער אונז צושמעטערט געוואָרען אַ בריק. צווישען די פּאַסאַזשירען איז אַ פּאַניק.

ביי אומגליקליכע בליצן, וואָס באַלויכטען די שרעקליכע נאַכט קוקען מיר זיך הילפלאָז און מכשלאָז צו, וואָס אַרום טוט זיך: הייזער, כאַלופּעס, שטאַלען שווימען מיט אַנ'אונגעהויערער שנעלקייט. מענשען אויף די דעכער רופען אומזיסט נאָך הילף... און אַזוי איז אויפ'ן גאַנצען וועג — ביז מיר זענען ענדליך אָנגעקומען אויף אַ זיכערען אָרט.

מ'בויט אַ ניי יודיש דאָרף!

מיר פּראַווען אויף יום־טוב.

שוין עטליכע טעג ווי מען האָט אונז איינגעלאַדען אויף אַ יום טוב צו די איבערוואַנדערער פונ'ם כוטאָר מאַלי. דער יום־טוב דאַרף געשעהן אין פערלעגען אַ פונדאַמענט פאַר אַ ניי יודיש דאָרף.

געפאָהרען זענען מיר עטליכע. אויסער מיר זענען די איבעריגע געווען עטליכע מענשען איבערוואַנדערער. דער וואָגען איז געווען אָנגעלאָדען מיט פרישע היי, וואָס האָט זאַפטיג געשמעקט מיט אַ זויגענדיגער פריהמאָרגען. די איבערוואַנדערער האָבן פערצויגען זייער באַליבט לידעל: —

—„היי ערדעלע, דו ערדעלע, שוואַרץ ערדעלע דו מיין.
וואָס ווערסטו מיר ערדעלע, וואָס ווערסטו דאָ מיר זיין"...

ליגענדיג אויסגעצויגען אויפ'ן פרישען היי, האָבן די איבערוואַנדערער געזונגען און געשטופּט מיך אין די זייטען, — העלפט זינגען!..

און איבער'ן טויאיגען סטעפּ האָט זיך צעטראָגען דאָס זאַפטיגע לידעל:

—„היי ערדעלע, דו ערדעלע, שוואַרץ ערדעלע דו מיין.
„כ'בין דאָ מיט דיר, מיין ערדעלע, אויף בלייבען און אויף זיין"...

אומבאַמערקט פאַר אונז האָבן זיך געביטען די פעלדער. און אומבאַמערקט האָט דער ווייכער קרימער הימל אָנגעזאָגט אָנגעהויבען אויפבליהען מיט ווייסע שוים. און וואָלקענס זענען געדיכטער און שוואַרצער געוואָרען. אַ גרינער דאַמף האָט געשטאַנען פון דער פּויער און דערוואָרימטער ערד און געבעטען און איבערגעלאָזט אַ שווייס אויפ'ן לייב.

שפּעט זענען מיר אָנגעקומען אין לעצטען דאָרף, וואָס איז צוגעשטאַנען אויפ'ן וועג צו מאַלי. אין עטליכע הויפען זענען געשטאַנען אויסגעצוצטע פּויערים און פּויערטעס מיט קינדער און מען האָט, ווי ס'ווייזט אויס, עפּעס בעטראַכט.

מיר האָבן געבעטען זיך אומדרינקען. אַ יונגע טאַטאַרקע האָט שעמעוודיג אויסגעטראָגען אַ גרויסע בלויע קוואָרט און האָט געווייזען אויפ'ן טעפּל, ס'האָט געוויס בעדייט:

— טאַטע און טרינקט!

— טרינקט,—האָט געשפּריינגליך זיך אָנגערופען אַנ'עלטערע טאַטער, משמעות דער בעל־הבית פונ'ם הויף. מיט אַ גענאָלט און ביז שוואַרץ פערברענט פּנים — טרינקט. ער האָט אַרויסגעכאַפּט די שוואַרצע טאָפּעלע און אָנגעבויגען דאָס טעפּל.

נאָכדעם האָט ער אויף אַ צוקאָליעטשעטען רוסיש זיך אָנגערופען:

— וואָס זאָגט איהר חברים, ס'וועט זיין?

— ?...

ער האָט אַ קוק געטון אויף די וואָלקנס

— יאָ, די פערד שוויצען, — האָט קורץ געענטפערט ליפקין און ליכט אַ גלעט געטון דאָס פערד איבער'ן רוקען.

— דער רעגען שרעקט אונז איבעריגנס נישט, דאָס ברויט איז שוין אין שייער, — האָט זיך דער טאַטער צעשמייכעלט, נאָך מיר קלייבען זיך צו אַנדערע שכנים אויפ'ן יום־טוב.

מיר האָבן זיך גערירט.

אויפ'ן וועג האָבן מיר אָנגעיאָגט פיל פוסגייער יונגע מיידלעך, בחורים און עלטערע מענשען, וועלכע האָבן זיך געצויגען אויפ'ן ברייטען שליאַך צום נייעם יודיש דאָרף־מאַלי.

אויף אַלע שליאַכען האָט זיך צום דאָרף געצויגען אַנ'עולם, אויף רעגענער און בריטשקעס, מיט מתנות לכבוד דעם יום טוב, מיט די ערשטע אָנגעגאַסענע קאַוועגעס און דיניעס, מיט לעבעך ברויט און אויבסט. ס'האָט מיר געדוכט, אַז דער גאַנצער אַרום, דער אַרום פון פערשידענע פעלקער איז מיטגעריסען פון דער גרויסער פרייד צו לייגען דעם פונדאַמענט פון אַ יודישען דאָרף.

כוטאָר מאַלי

אויפ'ן כוטאָר מאַלי בין איך שוין געווען פריהער מיט אַ פאָר טעג און האָב געהאַט די מעגליכקייט זיך באַקענען מיט איהם. דער כוטאָר שטעלט מיט זיך פאָר אַנ'איבערגעבליבענעם פּריצישען הויף. אין הויף האָט זיך צעלאָגט אַ שעהנע פּריצישע געביידע מיט רחבות'דיגע שייערן און שטאַלען. די געביידע מיט די גרויסע און ברייטע שטאַלען זענען די לעצטע יאָהרען געשטאַנען פוסט און לעדיג. האָבן זיך אָפּגעוואַנט פון אַ מענטשישען טראָט און אַרבייט־געריוש.

אין יאָהר 1927, דעם ערשטען מאַי, האָט מען באַשטימט אויף דעם פערלאַזענעם פּריץ־שטח באַזעצען נייע פּויערים יודען.

צונויפגעפאָהרענדיג זיך פון פערשידענע קאַנטען—פון קאַוקאַזער בערג, פון קאַוקאַזער גובערניעס, פון מינסקער, סמאָלענסקער גובערניעס, האָבן דאָ די איבערוואַנדערער געטראָפען דעם הויף אַזוי פערלאָזען צוזאַמען מיט דעם דירה און דעם שטאַל. די הפקר'דיגע שטאַלען האָט מען אין אָרדנונג געבראַכט, צעלייגט גאָרט און געמאַכט צוזאַמען־וואוינונגען. אין דער געביידע האָבן זיך באַזעצט די, וואָס זענען גלייך געקומען מיט די פאַמיליעס.

לכתחילה איז געווען ווייניג אַזעלכע. איצט איז די צאָהל שוין אַ באַדייטענדיגע. מיט די פאַמיליעס זענען שוין אַרויסגעפאָהרען אויפ'ן פּאַנד 65 איבערוואַנדערער, ס'איז פּונקט אַ העלפט פון דער גאַנצער צאָהל פאַמיליעס, וועלכע וועלען זיך דאָ באַזעצען.

ס'איז פערביי ערשט אַ פאָר חדשים. אמת, נישט אַלע פאַמיליעס וואוינען שוין דאָ אין מאַלי, אַ סך וואוינען נאָך אין די אַרומיגע דערפער, — ס'איז צוליב „מאַנגעל" אין אַ וואוינונגס־פּלאַץ.

בילדער פון די קרימער יודישע קאָלאָניעס.

פאַר'ן פּאַנד איז אָנגעצייכענט געוואָרען אַ שטח ערד פון 4 טויזענד דעסיאַטין, וועלכע מען איז שוין אָנגעהויבען צו באַאַרבייטען צום קומענדיגען פרוזשי. די נייע איבערוואַנדערער פּלאַנען שוין אַנ'איינענע לאַנדווירטשאַפט, מען האָט די נויטיגע שיינעס, אַרבייטס־פיה.

דאָס אַלץ—אין משך פון 3 חדשים צייט—מאַי־ביז אויגוסט 27־טען יאָהר.

אַנ'אינטערנאַציאָנאַלער יום־טוב.

זיך נעהענדיג צום ברייטען טויער, האָבן מיר פון הויף דערהערט אַ פרעהליכען טומל. דער הויף איז פערפולט געווען מיט אַ פאַרביגען עולם.

אינ'ם פריינטאָהר איז אָנגעשטעלט געווען אַ גאַנצע רייה פוהרען. אין הויף האָבן זיך אין פאַרביגע קליידער אויסגעפּוצטע פרויען מיט שמאָלע איינעלעך און ברייטע באַק־ביינער, שוואַרציגע טאַטערקעס, ווייסקעפּיגע בלאָנדע דייטשען און הייטשקעס, ברוינע שוואַרצ־הנ'עוודיגע גריכען, באַרג־יודען אין קאַווקאַזער מלבושים, רוסען מיט נאַטירליכע פולע פּנים'ער, פערזאָרגטע און יום טובדיגע יודען־איבערוואַנדערער פונ'ם פּאַנד און געסט פון די אַרומיגע געגענדען.

דער פייערליכער טייל.

נישט ווייט פונ'ם געוועזענעם פּריצישען הויף און די איצטיגע צוזאַמענוואוינונגען פאַר די נייע איבערוואַנדערער. אויפ'ן גלייכען און עבענעם פעלד איז אין 2 גלייכע שורות אויסגעלייגט איגעל אין 12 באַזונדערע ערטער, אין מיטען האָט אויף אַנ'אויסגעצוצטער טוהר מיט פּוילישע טעפּיכער זיך געקניישט אַ רויטער לייזונג מיט אויפשריפטען:

— זאָל לעבען דאָס חבר'שע און ברידערליכע צוזאַמענלעבען פון די יודישע איבערוואַנדערער מיט די פעלקער פון קרים".

גענענאיבער אַ צווייטער אויפשריפט:

(ווייטער זעה 6־טע זייט).

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט
4 סעפטעמבער 1927.

4 זונטאג ז אלול תרפ"ז	סעפטעמבער זון-אויפגאנג 4.26 זון-אונטערגאנג 6,49 לענג פון טאג. 13, 12

„לינת-החולים"
העלפט די גארטען-פערוויילונג אין העלענאוו.

היינט קומט פאר אין העלענאוו די גארטען - פערוויילונג לטובת „לינת החולים".

פון „לינת-החולים" געניסען הונדערטער און טויזענדער קראנקע און גאר באזונדערס—אונבאמיטעלטע קינדער-רינס, וועלכע היילען זיך אין דער מוסטערהאפטער וועכנערין-קליניק ביי „לינת-החולים".

לאדזער יודען דארפען דעריבער שטיצען די היינטיגע גארטען-פערוויילונג

קאמיטעט
פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג אין מזרח-גאליציען

(ב) אין צוזאמענהאנג מיט דער פערפלייצונגס-קאטאסטראפע אין מזרח-גאליציען, האט דער וויצע-וואיעוואדע לעוויצקי געשאפען אין לאדז א וואיעוואדזקי הילפס-קאמיטעט פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג. די ערשטע זיצונג פון קאמיטעט וועט פארקומען מארגען.

עסט נישט קיין אומגעשיילטע פרוכטען:
אין שטאט הערשט טיפוס!

מארקעס
פון דער ליגע פאר לופט-פערטיידיגונג.

(–) די ליגע פאר לופט-פערטיידיגונג פון דער מלוכה האט ארויסגעלאזט ספעציעלע מארקעס, וועלכע זענען באשטימט אויף אויסצוהאלטען די ציווילע פילאטען-שולע.

די ליגע פאר לופט פערטיידיגונג רופט די באפעלקערונג צו קויפען די מארקעס.

פון דער עמפעראנטיסטען-געזעלשאפט.

די לאדזער עמפעראנטיסטען-געזעלשאפט (ציגעל-גאס 75) האט גאך די פעריען צוריק אנגעהויבען איהר טעטיגקייט און ס'ווערען פערשריבען נייע מיט-גלידער.

לאדזער
אויפ'ן לעמבערגער מזרח-יריד

(ס) צו דער היינטיגער עפענונג פון די מזרח-ירידען אין לעמבערג זענען געפאהרען ארויסגעפאהרען פון לאדז א ריי פארשטעהער פון דער האנדעלס- און אינדוסטריע-וועלט. ס'זענען אויך געפאהרען דעלעגאטען פון סוחרים און פאבריקאנטען-פאראיינען און אסך געסט.

די לאדזער אינדוסטריע איז אויף די מזרח-יריד'ן שטארק פערטראטען.

אין די אפטייקען.
היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען ביינאכט פאלגענדע אפטייקען: שנאגיעוויטש (פעטריקאווער 50); כאנדזינסקי (פעטריקאווער 164); טאקאלעוויטש (אזשארגער 19); רעמבעלינסקי (אגרודאווא 26); זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25); קאספערקעוויטש (זגיערזשער 54); טראוואקווסקא (בזשעזשינער 56).

וואש די הענט פאר'ן עסען:
אין שטאט הערשט טיפוס!

„לאקאטאר" בעט, אז די רעגירונגס-הלוואות
זאלען אמארטיזירט ווערען מיט דריי פראצענט.

(–) געזעלשאפט „לאקאטאר" האט ארויסגעשיקט א דעפעשע צום פרעזידיום פון מיניסטאריום; דאס אין צו די מיניסטארען פון אינערן, און פאר ארבייט, אין וועלכער זי בעט, אז דער מיניסטארען-ראט זאל באשטימען די הויך פון די צינזען פאר די הלוואות, ווייל אהן דעם, קענען זיי נישט באשטימען די הויך פון'ם דירה געלד פאר זייערע וואוינונגען, וועלכע זענען שוין אויסגעפארטיגט און ווערען שוין איבערגעגעבען.

„לאקאטאר" בעט, אז דער דאזיגער פראצענט זאל באשטימט ווערען—אויף 3 די דעפיציטען, וואס וועלען ענטשטעהען פון דעם נידריגען פראצענטסאץ, זאלען געדעקט ווערען פון'ם וואוינונגס-שטייער, אדער פון ספעציעלע פאנדען.

א שרעקליכער אומגליק
טראמוואי פאהרט ארויף אויף א וואגען. פערוואונדעט שטערבליך דעם פוהרמאן און דער'הרג'עט 2 פערד.

(§) נעכטען איז אויף קאנסטאנטינער גאס פארגעקומען א צוזאמענשטויס צווישען א טראמוואי און א וואגען, בעת וועלכע ס'זענען גע'הרג'עט געווארען 2 פערד און איין מענש איז שטערבליך פערוואונדעט געווארען.

דער קאנסטאנטינער טראמוואי, וועלכער איז אנגעפיהרט געווארען דורכ'ן מאטאר-לייטער הארטשאק איז פלוצלינג ביים מויער נומער 140 מיט דער גאנצער שנעלקייט ארויפגעפאהרען אויף א וואגען מיט ציגעל, וואס איז געפיהרט געווארען דורכ'ן פוהרמאן אנטאני קנאפ פון קאנסטאנטין.

פון דעם שטויס איז דער וואגען מיט ציגעל צושיט געווארען און די 2 פערד זענען געפאלען טויט אויפ'ן ארט. דער פוהרמאן קנאפ איז שטערבליך פערוואונדעט געווארען און פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פון די שפיקער ציגעל איז שווער פערוואונדעט געווארען דער פארבייגע-העגדער יודישער יונגערמאן מענדעל שימאנאוויטש.

פערברענט לעבעדיגערהייט בעת א פאבריק-שרפה.

(–) פרייטאג פארנאכט איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער פאבריק פון די ברידער ליבערמאן אויף וויעזשבאווע 18.

פונ'ם פייער האט זיך אנגעכאפט די פאבריקס-שאפע, אין וועלכער ס'געפינט זיך בוימוואל-אפפאל. אין דער שאפע האט זיך געפונען דער ארבייטער יאן פאוולאק, וועלכער האט זיך אפגעבריהט און פערלוירען דאס בעוואוסטזיין. ליי-כענדיג אזוי, איז דער ארבייטער אפ-געברענט געווארען לעבעדיגערהייט. די פייערלעשער האבען אפגעגעשלעפט שוין א קויל-פערברענטען קערפער.

די שרפה איז איינגעלאשען געווא-רען דורך דער 1., 2. און 3. פייערלע-שער אפטיילונג.

א געהאנגענער ענטלויפט
כדי מ'זאל איהם, וואהרשיינליך, נישט קאנען ראטעווען.

(–) עהערנעכטען אין אווענד, ווען דער ווירט פונ'ם הויז אויף וואלטשאנסקא 56 (אין ווידזעוו) איז אריין אין דער אוביקאציע, האט ער דערזעהן פאר זיך, ווי א מענש הענגט אויף א פעטליע.

דער ווירט האט שנעל אפגעשניטען פון דעם שטריק דעם הענגענדיגען און איבערלאזענדיג איהם אויף דער ערד, איז דער ווירט אריין צו זיך אין שטוב נאך וואסער, כדי אפצוראטעווען דעם זעלבסטמערדער.

ווען דער ווירט איז צוריקגעקומען מיט'ן וואסער האט ער שוין דעם זעלבסטמערדער נישט געטראפען.

ערשט אויף דער גאס האט דער ווירט געזעהן דעם „געהאנגענעם" ענטלויפען.

דער'הרג'עט פון א צוג
און עטליכע וואגאנען זענען צושמעטערט געווארען.

(§) אין דער פערגאנגענער נאכט צווישען 3 און 4, איז אויף דער באהן-סטאציע לאדז — ווידזעוו פארגעקומען א שרעקליכע קאטאסטראפע, בעת וועלכער איין פערזאן איז דער'הרג'עט געווארען.

דער מאשיניסט פון א משא צוג סטעפאן דאבזשאלסקי האט בעקומען א באפעהל איבערצופיהרען אויף א צווייטער ליניע א צוג פון עטליכע וואגאנען אנגעלאדען מיט סחורות.

דער מאשיניסט האט אבער געלאזען דעם צוג אין א שנעלען טעמפא, אזוי, אז דער צוג איז ארויף אויף עטליכע וואגאנעס, וועלכע זענען געשטאנען פון דער חייטענס.

פון דעם שטארקען שטויס, זענען די וואגאנעס צושמעטערט געווארען, דערביי איז אויך צוקלאפט געווארען די בודקע פון דעם וועקסלער. דער וועקסלער ווינצענטי מאטשארעק, וועלכער האט זיך געפונען אין דער בוד-קע, איז דער'הרג'עט געווארען אויפ'ן ארט.

אויפ'ן ארט זענען באלד אנגעקומען פארשטעהער פון דער אויספארשונגס-מאכט און דער מאשיניסט דאבזשאל-סקי איז ארעסטירט געווארען.

ארעסטירט א לאנג-געזוכטען דעזערטיר.

(§) מיט א צייט צוריק איז פון דער מיליטער-פארמאציע אין לאדז ענטלאפען דער ארטילעריסט פראנציטשעק באטשיק. וועלכער איז אנטלאפען א שטראף פאר דעזערציע.

זייט דאן האט מען באטשיק'ן גע-זוכט און נישט געפונען אין ערגיץ.

מיט א צייט צוריק האט די זשאנ-דארמעריע באטשיק'ן געפונען אין זיין היימשטאט וואוינונג אויף כאיני. אבער ווען די זשאנדארמען זענען אריין אין שטוב, איז דער בעל-דבר ארויסגע-שפרונגען דורכ'ן פענסטער און — ווידער נעלם געווארען.

נעכטען האט די זשאנדארמעריע באטשיק'ן פלוצלינג געכאפט אויף רוג זשעלאזנע און איבערגעפיהרט און ער איז ארעסטירט געווארען.

Elida to droga do piękna!

ELIDA

SAVON IDEAL / COLDCREAM CITRON
KREM CO GODZINĘ / SHAMPOO

אנ'אומגליק מיט'ן שנארכען!
ער האט געהאט גאנץ רוהיג שלאפען אין כופעט, און ס'האלט דאך גוט געהען...

(–) מיט א צייט צוריק האט דער קאנדוקטאר פונ'ם צוג, וואס קורסירט פון דער דייטשער גרעניץ קיין לאדז, דערהערט, ווי פון א גרויסען באגאזש-קאסטען הערט זיך... א כראפען פון א מענש.

דער קאנדוקטאר האט גערופען פא-ליציי און ס'האט זיך ארויסגעוויזען אט-וואס:

פון לאדז איז פאריאהרען אנטלאפען דער דאזיגער באלעגאלע שאפא ראוויטש, וועלכער האט זיך באזעצט אין דייטשלאנד. דארט האט ער זיך פערליבט אין א דייטשקע און באשלא-סען זיין צוקונפטיגע פרוי פארצושטע-לען פאר די קרובים אין לאדז.

אזוי ווי קומען קיין לאדז לעגאל האט שאפאראוויטש נישט געקענט, האט די דייטשקע מיט א הר דייטשער מעכניק באשלאסען צו פערפאקען דעם בחור אין א קאסטען און איהם אזוי אריבער-פיהרען קיין לאדז. ביז סאסנאוויץ איז דאס שפיעל געלונגען. ערשט אין סאסנאוויעץ האט זיך דאס עסק געענ-דיגט מיט'ן כראפען.

דאס לאדזער מיליטער-געריכט האט שאפאראוויטש'ן באשטראפט מיט אנ-דערהאלבען יאהר פורמע.

צו דער ערעפנונג פון סאצענעלזאן'ס גימנאזיע.

מיר האבען שוין בשעתו מודיע גע-ווען, אז דער פערדינסטפולער דירעקטאר און פעדאגאג ה' יצחק קאצענעלזאן האט בעקומען א קאנצעסיע אויף א גימנאזיע, וועלכע איז שוין פון נייעם שול-יאהר עפענען. מיט פופצעהן יאהר צוריק האט ה' קאצענעלזאן אויפגע-עפענט דעם ערשטען גן-ילדים און אנ-פאנגס שולע, וועלכע האבען באלד אין אנהויב בעוואוינען דעם צוטרוי און די אנערקענונג פון דער בעסערער יודי-שער געזעלשאפט. דער דירעקטאר האט באלד אוועקגעשטעלט די שולע אזוי, אז זי זאל באפרידיגען אלע פאדערונ-גען פון דער פעדאגאגיק.

מיט דער זעלבער ליבע און איבער-געבענהייט עפענט ער אויך דאס גימ-נאזיום; דאס ארגאניזירען דעם פראגראם ערהערעניך פון וואַרשע בעוויזען שוין, אויף וואס פאר א הויך דאס גימ-נאזיום האט זיך געשטעלט. עס איז גאר א שאד, וואס די העכערע קלאסען זע-נען כמעט ווי פערמאכט פאר א סך פון דער יודישער שול-יוגענד, וועלכע זע-נען נישט געגוג פארבעריטעט אין העב-רעאיש. עס וואלט געווען געוואונשען, אז ה' קאצענעלזאן זאל פאר די דאז-יגע שילער מאכען דערלייכטערונגען מיט'ן תנאי, אז אין משך פון יאהר, דארפען זיי דורכמאכען דעם קורס פון די יודישע למודים, און געבען זיי אויף דעם אופן די מעגליכקייט צו ענדיגען איינע פון די בעסטע יודישע מיטעל-שולען אין שטאָט, פון וועלכער ס'שטע-הען אזעלכע כחות, וואס מיר האבען דערמאנט.

א פאבריקס-שרפה.

(§) אין דער פערגאנגענער נאכט איז אויסגעבראכען א שרפה אין דעם עלעק-טראטעכנישען ווארשטאט פון ניימאר'ס פאבריק.

צוליב דעם, וואס דער עלעקטרא-טעכנישער ווארשטאט געפינט זיך נע-בען דעם אויטא-גאראזש, האט זיך אויך אנגעצונדען דער גאראזש.

די פייערלעשער האבען געפיהרט די ראטונגס-אקציע ביז 4 פארטאג. דער עלעקטראטעכנישער ווארשטאט און דער גאראזש זענען אינגאנצען אפגעברענט געווארען.

דער שאדען ווערט גערעכענט אויף 120.000 זלאטעס.

אויסגעבעסערטע מיספערשטענדניש

ערקלערונג פון פרעסע-ביורא ביים מאגיסטראט.

(ס) אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ אין פרייטאג-נומער פון „נייעם פאלקסבלאט", וועלכע איז נעכטן בעווען איבערגעדרוקט אין דער גאנצער פוילישער פרעסע, — ערקלערט דאס פרעסע - ביורא פון מאגיסטראט פאלגענדעס:

דער ציוויל-שטאנד-אמט האט באלד נאכדעם, ווי דער ה' ווייסבערג האט געמאלדען וועגען דעם מיספערשטענדניש מיט זיין פרוי רחל שייניאק, וועלכע איז פארשריבען געווארען אלס טויטע, דורכגעפיהרט אן אויספארשונג און דערגאנגען, אז שולדיג דערין איז נישט דער ציוויל-שטאנד-אמט. די טויט-ערקלערונג איז געמאכט געווארען אויפ'ן גרונד פון א פאליצייליכער באשטעטיגונג, וואס איז אויסגעשטעלט געווארען דורכ'ן לאדזער ראבינאט. דער ראבינאט ווידער, האט בעקומען א פאלשען אויסווייז פון דעם משוגעים הויז אויף חעלם נאס.

דערביי איז כדאי צו בעמערקען, אז אין אזעלכע פאלען דארף דער פעראינטערעסירטער גאר פערלאנגען פון קרייז-געריכט אויסצובעסערן די בעטרעפענדע אקטען אין ציוויל-שטאנד-אמט. קיין אנקלאגעס ווענען דא נישט נויטיג.

דערהרגעט א מענשען

די מערדער ווענען איינענע משפחה-לייט.

מארצין ראבאק 50 יאהר אלט האט בעהאט א פרוכט-גארטען, אין וועלכען ס'פלעגען אפט זיך אריינקריגען גנבים. מאנטאג האט מען איג'ם געפונען ליגען ראבאקען א טויטען. זיין שארבען איז געווען צוקלאפט אויף 38 שטיקלעך, ארום איהם זענען אנגע ווארפען געווען עפעל, אזוי, אז ס'האט געמאכט דעם איינדרוק, אז דעם מארד האבען אויסגעפיהרט פרוכטען-גנבים. הגם ס'זענען נישט געבליבען קיין שום שפורען, האט די פאליציי בעווארפען א חשד אויף ראבאקס איידעם אנטאני זאדימינסקי, וועלכער האט בעת זיין חתונה מיט ראבאקס טאכטער נישט בעקומען דעם צוגעזאגטען נדן.

ער האט אבער פעסטגעשטעלט זיין אליבי: אין דער נאכט ווען עס איז געשעהען דער מארד האט ער געפייערט אין דארף גרוסטיק.

בעת דער ווייטערדיגער אויספארשונג אבער, האט ער זיך מודה געווען אז דעם מארד איז בעגאנגען זיין ברודער טאמאש, וועלכער האט דערפאר בעקומען 2 וועקסלען צו 200 זלאטעס און א צוזאג אויף א קארך קארן.

טאמאש האט אין אנהויב אלע זאכען לייקענט און שפעטער אנגעוויזען אויף זיין שוואגער סטעסלאוו זבאראווסקי. דער ארעסטירטער זבאראווסקי האט זיך מודה געווען, אז דער מארד האט ער אויסגעפיהרט בשותפות מיט טאמאש זאדימינסקי'ן, דערהרגענדיג איהם מיט א דרעשער-שטעקען.

ביידע, זאדימינסקי און זבאראווסקי זענען ארעסטירט.

צו פערלאנגען אין דער מידלארניע די איינציגע זייף יעלען-שיכט

ווייל איך האב זיך איבערצייגט, אז די דאזיגע זייף איז די בעסטע פון אלע סארטען, וואס מיר האבען איז איצט בענוצט. די זייף איז אויסגעארבייט פון אויסגעצייכענטע רויה-מאטעריאלען, מאכט די וועש ריין און ווייס און איז ביליג דורך איהר שפארזאמקייט. נאר פערגעסט נישט אכטונג צו געבען אויף דער מארקע

Mydło Jeleń Schicht

הכנות צו די שטאט-ראט-וואהלען.

פרעזעס ד"ר פיכנא גרייט צו א זיצונג פון שטאט-ראט.

(—) קיין לאדז איז צוריקגעקומען דער פרעזעס פון שטאט-ראט אדוואקאט פיכנא. אין א געשפרעך מיט א זשורנאליסט האט ער ערקלערט, אז הגם ער האט זיך נאך נישט אריענטירט אין דער איצטיגער לאגע פון שטאט-ראט, איז ער אבער זיכער, אז א זיצונג פון שטאט-ראט וועט צושטאנד קומען.

די דאזיגע זיצונג וועט ווארשיינליך האבען אויפ'ן טאג-ארדנונג בלויז איין פונקט: מיטטיילען די ראטמאנער, אז די קאדענץ פון שטאט-ראט האט זיך שוין פארענדיגט איז, אז ס'זענען פאראורדנעט געווארען נייע וואהלען.

די כ. ד.

האבען בעשלאסען בעהן צו די וואהלען זעלבסטשטענדיג און נישט מיט די ג.ר., ווי דאס איז געווען בעת די פאריגע וואהלען צום שטאט-ראט. ס'איז געבילדעט געווארען א וואהל-קאמיטעט, וועלכער האט שוין אנגעהויבען זיין טעטיגקייט.

(מ) דער וואהל-רעפעראט ביים מאגיסטראט ווענדעט זיך צו אלע פריוואטע און געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס א. א. וו., וועלכע האבען

גרויסע לאקאלען

אין וועלכען זיי געוואלט אפגעבען אויף קרייז וואהל-לאקאלען, אז זיי זאלען ווענען דעם מעלדען דעם פאר-טרעטער פון לייטער פון וואהל-רעפעראט, וויצע-דירעקטאר קאלינאווסקי, מאגיסטראט, פריי-הייס-פלאץ 14, 1. שטאק, (טעלעפאן 29–18 אדער 66) די אנמעלדונגען ווערען נאך אנגענומען ביז מאנטאג איינשליסלעך.

(—) דער וואהל רעפעראט ביים מאגיסטראט האט שוין פערענדיגט

די פערטיילונג פון דער שטאט אויף וואהל-קרייזען.

די פערטיילונג איז פארגעקומען אויפ'ן גרונד פון'ם רעגיסטראציע-מאטעריאל, וועלכער איז צוזאמענגעקליבען געווארען דורך די פאליציי-קאמיסאריאטן. לויט'ן צוזאמענגעשטעלטען מאטעריאל זענען פערגיסטרירט אג'ארך

320 טויזענט וועהלער.

ס'איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען צו אלע רעגיסטרירטע האבען ווירקליך וואל-רעכט, פיל צוליב דעם וואס זיי האבען נאך נישט דערגרייכט דעם עלטער, אנדערע ווייל זיי וואוינען נאך נישט קיין האלב יאהר אין לאדז א. אז. וו.

די גענויע צאהל וועהלער

וועט בעקאנט ווערען ערשט אין א 10 טאג ארום, ווען די קאנטראלע וועט פערענדיגט ווערען. אין צוזאמענהאנג מיט די דאזיגע צאהלען איז די שטאט איינגעטיילט געווארען אין 199 וואהל-קרייזען, ד. ה. אז אויף יעדער וואהל-קרייז וועט אויסקומען דורכשניטליך 1606 וועהלער.

אין די בעצירקען, וואו די הייזער זענען שטארק בעוואוינט און צוליב דער וויטקייט וואס אויסקומען שווער צו גרופירען די וועהלער, וועלען די קרייזען זיין קלענערע, אין די נעדיקע בעוואוינטע טיילען – גרעסערע: דער קלענסטער וואהל-קרייז וועט האבען 1078 וועהלער, דער גרעסטער – 1764.

(—) נעכטען זענען אין מאגיסטראט ארויסגערופען געווארען די ערשטע גרופע אנגעשטעלטע צו די ביורא-ארבייטען ביים

צוזאמענשטעלען די וואהל-רשימות.

די צווייטע גרופע וועט אנהויבען איהרע ארבייטען א פאר טאג שפעטער דעם 16 וועלען די פערטיגע רשימות ארויסגעשטעלט ווערען פאר'ן עולם, כדי מ'זאל קענען נאכקאנטראלירען צי ס'איז אריינגעטראגען אין די רשימות.

ענטלאפען פון „קאכאנובקע" כדי צו זיין אויפ'ן געבורטס-טאג פון דער טאכטער.

(§) אינ'ם שפיטאל פאר גייסטיג-קראנקע אין „קאכאנובקע" איז פון א לענגערער צייט געווען אויף קוראציע דער געוועזענער פארוטשניק פון פוילישען מיליטער גזשעגאוו קארפערט, וועלכער האט בעת דער מלחמה מיט די באלשעוויקעס בעקומען א מוח-דער-שיטערונג און געבליבען גייסטיג-קראנק.

לעצטענס האט זיך אבער קארפערט'ס געזונד צושטאנד אנגעהויבען פארבעסערן און ער האט זיך דערמאנט, אז יום 30 טען אויגוסט איז דער געבורטס-טאג פון זיין טאכטער.

ער איז דעריבער ביינאכט ענטלאפען פון „קאכאנובקע" און אנגעקומען א היים פונקט אין דעם מאמענט, ווען ס'איז פארגעקומען דער געבורטס-טאג-באנקעט און די פאמיליען-מיטגלי-דער האבען זיך משמח-געווען.

דאס אנקומען פון דעם נישט-ער-ווארטעטען גאסט האט אלעמען איבער-ראשט. אבער אינדערפריה זענען אנגעקומען די שפיטאל-וועכטער און מיט דער הילף פון פאליציי קארפערט'ן צוריק אפגעפיהרט קיין „קאכאנובקע".

זעלבסטמארד

צוליב הונגער.

(§) איג'ם טויער אויף טארגאווע 27 איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך אויס-טרינקען א גרעסערע דאזע זאלץ זייערע די 19-יעהריגע יאדוויגא פיאטראווסקא פון בזשעזשין.

טאנאטאוויטש האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די סיבה פון דעם פערצווייפעלטען שריט איז די, וואס די זעלבסטמערדערין האט איינינע טעג נישט געגעסען.

(—) אויף בזשעזשינער 68 האט זיך פער'סמ'ט מיט קארבאל די 40-יאהריגע מאריאנא פראנקאווסקא (אלעקסאנדראווסקא 16). אין א שווערען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל ביים שטעפישען זאמעל-פונקט.

טרינקט נישט קיין נישט-געקאכט וואסער:
אין שטאט הערשט טיפוס!

ראדיא.

היינטיגער פראגראם.

ווארשא.

1.45 — ווינטער-אויבסט-זאמלונג פארלעזונג.

2.10 — פארלעזונג וועגען לאנדווירטש.

2.35 — " " "

3.00 — ווירטשאפטליכע און עקספערטאלגישע קאמוניקאטען איבער פראגראם.

3.05 — די מוטער און די פאלקס-שול, פארלעזונג.

5.00 — מעשה'לעך פאר קינדער.

5,35 — נאכמיטאג - קאנצערט.

6 35 — פערשידענעס.

7.10 — ראמאנטיזם און מוזיק פאר-לעזונג פון צעזארי יעלענטא.

7.35 — וועגען יאפאן אלס פערמיט-לערין צווישען מזרח און מערב, פאר-לעזונג.

8.00 — פארלעזונג וועגען עדווארד גריעגס שאפונג.

8.30 — אווענט-קאנצערט מוזיקאלי-שע ווערק פון גריעג.

10.00 — לופט-פליה - מעטעראלאגי-שער קאמוניקאט, צייט - סיגנאל, קאמו-ניקאטען פון מ"ט, פאליציי-קאמוניקאט, איבער פראגראם.

טראמוואיען

דעלעגאציע קיין ווארשא.

(—) נעכטען איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא דער וויצע-פרעזידענט וואיע-וואודזקי צוזאמען מיט די פערטרעטער פון די שטעטישע און אונטערשטעטישע טראמוואיען. אין ווארשא זאלען פאר-קומען בעראטונגען, אויף וועלכע ס'זאל פעסטגעשטעלט ווערען די פארבינדונג פון די טראמוואי-טאריפען ביים פער-לענגערען די קורסען פון די שטעטישע טראמוואיען ביז צו די עקען שטאט.

י. ל. פרץ

דראמאטישער פעראיין.

דער ליט. דראמ. קרייז א. נ. פון י. ל. פרץ, וועלכע האט זיך זיינער צייט געקאנט געמאכט אין אונזער שטאט מיט זייגע ליטערארישע אויפטריטען, האט יעצט נאך די זומער-פעריען אנגעהויבען איינטענסיוו צו ארבייטען אונטער א קינסטלערישער לייטונג.

א גנבה.

(—) דאנערשטאג ביינאכט האבען גנבים זיך אריינגעקריגען אין דער וואוינונג פון געצעל מאליניאק (זאקאני-טנא 18, 2. שטאק) און ארויסגע'גנב'עט מלבושים, צוקער, צירונג און זילבערן געשיר, קרישטאלען א. אז. וו. אויף איינינע טויזענד דאלאר. די גנבה האט בעמערקט פריטאג דער בעל-הבית, וועלכער איז געקומען צופאהרען. די פאליציי, וועלכע זוכט די גנבים איז נאך דערוויל אויף זייערע שפורען נישט געקומען.

טרינקט נישט קיין אומגעקאכטע מילך:
אין שטאט הערשט טיפוס!

אַ שמוגעל-אַפּערע אָדער אַ רעעלער מסחר.

אינטערוועניר פון דעפּוטאַט ווישליצקי אין האַנדעלס-מיניסטעריום.

ווען אַ'ענטדעקטער גרויסער פּאַ-נאַמע מיט אַריינגעשמוגעלטען פון אויס-לאַנד פּוטערוואַרג מעלדעט מען פּאַל-גענדעס:

די אויסלענדישע סחורות, וועלכע ווערען געבראַכט קיין פּוילען, מוזען בעזיצען בעשייניגונגען וועגען זייער אָפּשטאַמונג, ד. ה. אין וואָס פאַר אַ לאַנד די סחורה איז אויסגעאַרבייט גע-וואָרען. די דאָזיגע בעשייניגונגען זע-נען איינגעפיהרט געוואָרען נישט בלויז צוליב צאָל-טאַריף - צוועקען, נאָר אויך כדי צו האָבען אַ גענויע קאָנטראָל, פון וואַנען די סחורה ווערט אַריינגע-פיהרט קיין פּוילען. מען וויל נעמליך אַזוי אַרום פערהיטען, אַז מ'זאָל נישט אונטער'ן מאַנטעל פון וויען אָדער פּראַג אַריינפיהרען סחורות פון דייטשלאַנד, מיט וועלכען פּוילען שטעהט אין אַ צאָל-קריג.

לעצטענס איז אַרויסגעגעבען געוואָ-רען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער עס ווערען קאָנפיסקירט די סחורות, אויב די גרעניץ-צאָל-מאַכט שטעלט פעסט, אַז אין אָפּשטאַמונגס - בעשייניגונג איז פאַלש אָנגעגעבען דאָס אָרט, וואו די סחורה זאָל האָבען פאַבריצירט געוואָ-רען.

ווי ס'האָט זיך איצט אַרויסגעוויזען, פלעגט מען אין משך פון אַ לענגערער צייט אַריינפיהרען פון דייטשלאַנד גרוי-סע מענגעס פּוטערוואַרג קיין וויען, פּראַג און אַנדערע לענדער, מיט וועל-כע פּוילען האָט האַנדעלס - אָבמאַכען און פון דאָרט פלעגט מען דאַן די סחורות אַלס עסטרייכישע, טשעכישע א. אַז. וו. אַריינפיהרען קיין פּוילען מיט דער הילף פון געפעלשטע אָב-שטאַמונגס-בעשייניגונגען. אַזוי אַרום האָט מען די מלוכה-קאַסע אָפּגענאַרט אויף עטליכע מיליאָן זל. גרעניץ-צאָל. די פעלצען און פּוטערוואַרג, וואָס זע-נען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַפּערע פערחתמ'עט געוואָרען ביי מאַגכע פעלץ-סוחרים אין וואַרשע, טרעפען אָן קאָלאָסאַלע סומעס.

וועגען דעם דאָזיגען ענין האָט דעפּ. ווישליצקי אונאיבוש. זייענדיג מיטוואָך אינטערווענירט ביים דירעקטאָר פון צאָל-דעפּאַרטאַמענט אין פינאַנץ-מיניסטעריום, ה' ראַשינסקי וועמען זיי האָבען אינ-פאָרמירט, אַז די בעשולדיגונג געגען די דערמאָנטע סוחרים איז אַנ'אומגעגרינדעטע. ביי צווי בעוואוסטע פירמעס אויף נאַלעווקיס האָט מען געזוכט סחורה פון דייטשער אָפּשטאַמונג, אָבער נישט געפונען, דאָך זענען זייערע סקלאַ-דען, וואָס זענען ווערט יעדער אַרום 100 טויזענד דאָלאַר, פער'חתמ'עט גע-וואָרען. די דעלעגאַציע האָט איבערגע-געבען, אַז די סחורות, וואָס זאָלען מכלומרשט שטאַמען פון דייטשלאַנד, זענען גאָר געקויפט געוואָרען אין וואַרשע גופא. ס'קאָן דעריבער גאָר קיין רייד נישט זיין וועגען אַ שמוגעל-אַפּערע, ווי דאָס ווערט פאַרגעשטעלט דורך דער פּאָלי-ציי. דער דעפּאַרטאַמענטס-דירעקטאָר האָט צוגעזאָגט דעם ענין אויסצופאָרשען.

דאַנערשטאָג האָט דעפּ. ווישליצקי בעזוכט וועגען דעם ענין דעם וויצע-האַנדעלס מיניסטער דאָלעזשאַל. לויט'ן פאָרשלאַג פון דעפּ. ווישליצקי האָט דער וויצע-מיניסטער זיך ערקלערט גרייט צוצופּרעפּען אַ קאָנפערענץ פון פאַר-שטעהער פון די מיניסטעריומס פאַר האַנדעל און פינאַנצען, כדי צו רעגו-לירען דעם דאָזיגען ענין. אויך האָט ה' דאָלעזשאַל צוגעזאָגט צו אינטערווע-נירען ביי דער פּאָליציי, אַז מען זאָל צוריק עפענען די פער'חתמ'עטע פעלץ מאַגאַזינען.

די נייעסטע פּערפומען

קרעמען, טואַלעט-זייפען, קעלנישע בלומען-וואַסערן, פּודער הויבענס, קאַסי און אַנדערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען צמפּפּעהלט

Perfumerja DRUKIER

Zawadzka 11

פאַר אַנגראָ יסטען — ראַבאַטו!

בעמערקונג: פּודער קאָ[illegible] און הויבענס אויף געווייכט

ריעל — ביליג!

צווי חברים מיט צווי שוועסטער

לעבען אונטער איין דאַך אַחוץ חופּה וקידושין אין ביאַליסטאָק.

אויף דער אַלטער תלמוד-תורה-גאַסעל (זאַלעוונע) אין ביאַליסטאָק טומעלט זיך איצט מכּות צווייַ פּאָרלעך, וואָס לע-בען דאָרט אונטער איין דאַך ביי משונה'דיגע אומשטענדען.

איינער פון די מענער וועלען מיר אָנרופען יאָסעל דעם אַנדערען שייקע. יאָסעל לעבט מיט חיה'קען און שייקע מיט ציפּען. זענען אָבער ביידע פּרויען נישט קיין אַפיציעלע ווייבער, נאָר גע-וועזענע...

יאָסעל האָט שוין אַמאָל געלעבט מיט דערזעלביגער חיה'קען כדת משה וישראל נאָר קיין קדיש האָט זי איהם נישט גע-בראַכט. האָט ער לעצטענס זיך געזעגנט מיט דבורה'קען, אַ ווייבעל, וואָס האָט שוין אַמאָל געהאַט אַ מאַן און האָט פון איהם שוין אַ 15-יעהריגען זון. דער מאַן איהרער איז אָבער אַוועק מיט דער מאָבילוזאַציע און ווי אין וואַ-סער אַריין. דבורה'קע האָט די גאַנצע יאָהרען געדינט אויף שטעלעס. בעקענט זיך מיט'ן בעוויזטען יאָסלען און ס'ווערט צווישען זיי אַ „ליבע" אַזוי לאַנג אַזוי ברייט, ביז יאָסעל האָט אַפּ-געגט זיין חיה'קען און פאַר צווי חדשים חתונה געהאַט מיט דבורה'קען. דבורה'קע האָט איהם, אגב, געגעבען, חוץ זיך אַליין, אויך 100 דאָלאַר, וואָס זי האָט געקריגען פון אַמעריקאַ. פאַר די דאָזיגע געלד האָט מען אויסגערע-מאָנטירט יאָסעלס דירה, אַריינגעשטעלט אַ ביסעל מעבעל און די „נייע פּאַרעל" האָט געלעבט ווי גאָט האָט געבאָטען. יאָסעל איז נאָך אויך געווען גליקלעך דערמיט, וואָס דבורה'קעס טומערלייב איז געבענטשט געוואָרען און ער האָט שוין געוואַרט אויף אַ קדיש.

אָבער דאָס גליק האָט לאַנג נישט געדויערט. די פערשטויסענע חיה'קע האָט נישט גערוהט, אַלץ געמאַכט אַ בייז לעבען צווישען דעם פּאָרל — קורץ און שאַרף — יאָסעל האָט אַרויסגעוואָר-פען דבורה'קען מיט איהרע בעבעכעס, מיט'ן בויך צוזאַמען, אַריינגענומען צו-ריק די געגט'ע חיה'קע און לעבט מיט איהר אָהן חופה וקידושין.

שייקע ווידער האָט אויך אַמאָל גע-האַט אַ ווייב, וועלכע האָט איהם דר[illegible] יאָ געבוירען 2 קינדערלעך. אָבער אַ זינדיגער מענש איז מען דאָך. איז ער פּויריגען ווינטער געווען אין סאָקאָלקע אויף אַרבייט, דערזעהן דאָרט אַ יונגע שיינע מיידעל ציפּע (אַ סבורה, אַז זי האָט שוין אַמאָל געהאַט אַ מאַן), פער-ליבט מען זיך און מ'קען זיך שוין נישט אָפּרייסען.

פּאָהרט אַוועק שייקע פּורים צייט קיין ביאַליסטאָק, גט אָפּ זיין ווייבעל אין רבנישאַט און האָט חתונה מיט ציפּען. איינגיכען אָבער פערבענקט ער זיך נאָך זיין ווייב מיט איהרע קינדער, קומט ער שבועות צייט ווידער אין רבּי-נישאַט, גט אָפּ ציפּקען און האָט חתונה צוריק מיט דער ערשטער.

און אַז ציפּקע איז געוואָרען אַ פרעמ-דע, ווערט זי דאָך ווידער געשמאַק, בפרט נאָך, אַז שייקע ווערט געוואויער אַז פון זייער צוזאַמענלעבען איז גע-בליבען אַ זכר: ציפּקע איז טראָגעדיג, שוין אין די הויכע חדשים.

און גראָד איז ציפּקע אַ שוועסטער פון חיה'קען, יאָסעלס פּלונית'טע, און שייקע איז יאָסעלס אַ חבר. פּועלט ציפּ-קע ביי חיה'קען, זי זאָל איהר אַריינ-נעמען אין דירה אויף זאַלעוונע גאַס און מ'רעדט איין שייקען, וואָרט ער אַוועק זיין ווייב, מיט וועלכער ער האָט שוין צוויי מאָל חתונה געהאַט און זי איז די מאַמע פון זיינע קינדער און ער גאַהט אַוועק צו ציפּקען.

אין דער אונטערשטער שורה לעבען איצט צוויי חברים מיט צוויי שוועס-טערס, ביידע אין איין דירה, ביידע מיט געוועזענע ווייבער און ביידע אָהן חופה וקידושין.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען.

קאַנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לאַמשטנעץ [illegible] 17 פון 10—11 און [illegible] 3—2

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32

ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגעריש און בע נאַז-שוועבע קראַנקהייטען. [illegible] מיט עלעקטראָ-לאַמפּען (קוואַרץ-ווייסעל) נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

זאַל פּילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

נאַטמראַלען [illegible] פון די ליבלינגס-געסט אויס אַמעריקע

אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש

היינט, זונטאָג ד. 4. סעפּט. 9 אַזייגער אָוונט צום לעצטען מאָל

די פּוילישע חתונה

אין 10 בילדער מיט געזאַנג און טענץ פון טאָמאַשעווסקי. רעזשיסירט דורך היימאַן יאַקובאָוויטש. הויפּט-ראָלען: שיינדעלע-אַננאַ יאַקובאָוויטש; יאָקאַ, צויינער-פידלער — היימאַן יאַקובאָוויטש.

מאָנטאַג, דעם 5-טען, 9 אין אָוונט — גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג

פון 80 גר. ביז 2.50 זל. „סוזי ברען" לעבענס-בילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ, רעזשיסירט דורך היימאַן יאַקובאָוויטש. די הויפּט-ראָלען: „סוזי"—אַננאַ יאַקובאָוויטש; „מ"ר ערעלשטאַט"—היימאַן יאַקובאָוויטש. ספּעציעל אין דער פּיעסע זינגט אַננאַ יאַקובאָוויטש נייע לידער און קופּלעטען.

מיטוואָך, דעם 7-טען, 9 אין אָוונט צום לעצטען מאָל: „די גרינע כלה"

ס'נעמען אָנטייל די ניי - אַנגאַזשירטע אַרטיסטען פון ריגע אסתּר זעוו-קינאַ און ישראל בירנבוים ווי אויך פּרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָרערמאַן. מענער: גריצל, אייזענבערג, באַלבערסקי, האָמבורגער, מאַלאַ-ראָווסקי, נייהויז, מאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. אדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. בילעט-לייטער: מאַכאַראָוסקי.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע.

אַנאָנס! אין פאַרבערייטונג פּאַלעסטינער ליבע. מאָלי ראַלי.

Dr. M. Kantor

POWRÓCIŁ

ul. 6-go Sierpnia 1.

מ'בויט אַ נייַ יודיש דאָרף.

(ענדע פון 3 טע זייט).

אויף אַנ'אָרטין די טיף הויבען די ערד פאַר ווייגגערטנער און אַנדערע אַרבייטען. די ערשטע יאָהרען זענען שווע-רע, אָבער איהר האָט פאַר זיך שטענ-דיג אַ שיינע און רייכע פּערספּעקטיוו. די שטיבער אייערע וועלען פערטיג ווערען אין אַ משך פון אַנדערהאַלבען חדשים צייט. דאָס פעלד וואָס היי-יאָהר צעאַרבייט ווערען די בוימער וועלען שוין אין אַנדערהאַלבען יאָהר אַרום בליהען - דער ווייגגאָרטען אין דריי יאָהר.

מען לייגט דעם ערשטען שטיין.

נאָך די בעגריסונגען האָט איבער'ן פלאַץ זיך צעהילכט דאָס ליד און דער גאַנצער עולם האָט זיך אַריבערגעוואָר-פען צו די ציגעל, וואו מען פעריינט דעם פונדאַמענט.

און בשעת דער ערשטער שטיין איז אַוועקגעלייגט געוואָרען, האָט אַרויסגע-פלאַצט אַ פריי'ניגער בעגריס-אויסגע-שריי — אַ בעגריסונג אויף 6 שפּראַכען.

— אין אַ גוטער שעה, אין אַ גליק-ליכער שעה!

איך האָב געזוכט דעם בעל שמחה, נאָר אומזיסט. ס'איז נישט געווען צו דערקענען, וואו איז דאָ דער איינער. פון ווערטער שוין מ'פערלייגט היינט אַ פונדאַמענט, ווייל ס'איז געווען אַ שמחה נישט פון אַ יחיד, נאָר אַנ'אינ-טערנאַציאָנאַלער פּאָליטישער יום טוב: דאָס איז אויף'ן 26 טען פּאַנד געבוי-רען געוואָרען אַ נייַ יודיש דאָרף מיט'ן נאָמען „ניילאַנד".

פון איין פונדאַמענט איז מען אַרי-בער צום צווייטען. מען האָט פערלעגט צעהן פונדאַמענטען. די גויער האָבען זיך גלייך גענומען צו דער אַרבייט. די געביידעס האָבען ביסלעכווייז אָנ-געהויבען וואַקסען, און אויפ'ן פעלד איז מען אַוועק אַ געמיינזאַמען טאַנץ.

ווען מיר האָבען פערלאָזען דאָס פעלד, האָט זיך נאָך לאַנג, לאַנג היני-טער אונז געהערט אַ פרעהליך און הילכיגער געזאַנג.

אויפ'ן וועג האָט מען מיר דערציהלט, אַז היינטיגע וואָך שטעלט מען אַוועק נאָך 25 געביידעס.

„זאָל לעבען די דערלייזערין פון דער נאַציאָנאַלער פראַגע!"

אויפ'ן פעלד האָט זיך אויסגעשאַטען דער גאַנצער עולם, וועלכער זינגט אויף 6 פערשידענע שפּראַכען.

דער הויפּט בעגריסונגס-רעדנער פון „גע-זעלשאַפט" טיאָמקין, קלעטערט אויף דעם טיש מיט אַ רעדע וועגען דער לאַגע פון די יודישע מאַסען פאַר'ן צאַריזם, און ווע-גען די וואונדערליכע גרויסע ענדערונ-גען אין לעבען פון דער יודישער בע-פעלקערונג פאַר דער צייט.

אַסמאַנאָוו — אַ טאַטער, רעדט שווער אויף רוסיש.

— אין אָנהויב פון דער איבערוואַנ-דערונג, — זאָגט ער, האָבען די אַרומי-גע נישט־יודישע פויערים זיך בעצוי-גען נישט זייער, מען האָט אפשר נישט איבעריגס געוואָלט די יודען פאַר שכנים. די מיינונג האָט זיך אָבער גריגד-ליך געביטען. די יודישע נייע פויערים האָבען פאַר דער צייט זיך זעהר גוט צוזאַמענגעלעבט מיט די נישט-יודי-שע פויערים און דאָס זעלבע פער-קעהרט. האָבען מיר דאָ היינט פערשטע-הער פון 6 נאַציעס, וועלכע זענען געקומען פייערן דעם יום טוב ווי אַנ' אייגענע זאַך — דעם יום טוב פון פער-לייגען דעם פונדאַמענט פאַר נאָך אַ יודיש דאָרף.

אין נאָמען פון „קאָמערד" בעגריסט גרינשטיין און פון דער צענטראַלער „געזערד"-פערוואַלטונג מערקעל.

רעמיז — אויך אַ טאַטער גיט איבער די שטימונג פון די פויערים בנוגע די נייע יודישע קאָלאָניעס.

— די פויערים פון אונזערע דערפער זעגען ריין פון יעדען סימן שנאה צום יודען-איבערוואַנדערער. מיר פויערים האָבען זיך איבערצייגט, אַז דער נייער יודישער פויער קאָן נאָכגעהן נאָך אַקער ווי מיר אַלע. מיר ווינשען, וואָס מעהר יודען אַריבערפיהרען אויף געזונטער אַרבייט — אויף דער פרוכטבאַרער ערד. ער ענדיגט „זאָל לעבען דער נייער יודישער פויער!"

— זאָל לעבען אונזער גרויסע פויער-שע משפחה!

אין נאָמען פון דאָרף קאַרלאַר בע-גריסט אַ פויער — אַ דייטש.

עס בעגריסט דער פאָרזיצער פון אַ קיעווער אַרבייטער-דעלעגאַציע סקורסקי די דעלעגאַציע אין איהר גאַנצען בע-שטאַנד (5 מאַן) זענען דאָ אויפ'ן יום-טוב. זיי שטעלען זיך פאַר 4000 אָרגאַ-ניזירטע אַרבייטער.

עס בעגריסט אין נאָמען פון די אַג-ראָנאָמען און טעכנישע אַרבייטער דער אַגראָנאָם פינקעלשטיין.

„די אַרבייט, — זאָגט ער, איז אַ בעזונדערס שווערע פאַר די איבער-וואַנדערער. יעדערער, וואָס איז געקו-מען, און יעדערער, וואָס רעכענט זיך באַזעצען, דאַרף דאָס גוט געדענקען. מען דאַרף דאָ פון אָנפאַנג אָנהויבען גייערד, מען דאַרף בויען שטיבער, שייערס, קעלערס, ס'וועט אויסקומען

א. ליאָדער.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראַדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו מיט פּאַי-האַפטונג.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielnana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען. בעשטראַהלונגען אין קונסטליכע בערג-זון.

נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—6 דער לעצטעניצע „השולקא".

SPLENDID

20 נאַרוטאָוויטשא 20.

ערעפענונג פון סעזאָן 1927/28! ערעפענונג פון סעזאָן 1927/28!

די גלענצענדסטע טראַגיקערין **LILJANA GISH** די גלענצענדסטע טראַגיקערין

טרעאירט איהר הויפּט-ראָלע אין'ם גרויסען סופּער-שלאַגער

בלוטיגער שאַנד-פלעק

א געשיכטע פון א גרויסער אָבער דורך אַלעמען פערווארפענער ליבע .·. א טראַגעדיע פון אן אומגעזעצליך קינד און א ליב-האָבערין פון א פּאַסטאָר .·. איהר גרויסע ליבע און די אומגליקליכע באַציהונגען. .·. געטראָגען דעם בלוטיגען שאַנד-פלעק און נישט פערראַטען דעם פּאַסטאָר, דעם פאָטער פון איהר קינד, וואָס איז געקלעבט געוואָרן דורך זיינע פּאַראַפיאַנער.

מוזיקאַלישע אילוסטראַציע אונטער דער לייטונג פון ה' א. משודנאָווסקי.

פון האַלב 2 ביז 3 א זייגער נאָכמיטאָג זענען די פּרייזען פון אַלע פּלעצער 50 גראָשען און 1 זלאָטי.

RYŻ, MĄKĘ ameryk.
i płatki owsiane z młynów Quaker Co, Chicago,
szmalec i słoninę ameryk. Armoura i Morrisa,
błony, oliwę soya, herbaty, kawę korzenie, kakao
oferuje w ilościach wagonowych i mniejszych,
na dogodnych warunkach:

LAMBERT & KRZYSIAK

Gdański Handel Zamorski, S.A.A.G.
GDANSK, Karrenwall 8.
Adr.-Tel.: „Lambrobalt". 746

T-wo SZERZENIE OŚWIATY i WIEDZY TECHNICZNEJ WŚRÓD ŻYDÓW
w Łodzi, ul. Pomorska 46/48, tel. 664 719

Szkoła Przemysłowa
מעכאַנישע, עלעקטרא-
טעכנישע און העבעריי

8-io kl. Gimnazjum
Humanistyczne Męskie
Egzaminy systemem lekcyjnym.

איינשרייבונגען פון קאַנדידאַטען ווערען אָנגענומען טעגליך אין דער קאַנצעלאַריע פון 9 ביז 2 נאָכמ.

PRZETARG.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem publiczny przetarg ofertowy
na urządzenie instalacji wodociągów i kanalizacji
w dwóch domach nauczycielskich na Nowem Rokiciu

Oferty pisemne, odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w kopertach zamkniętych z napisem „Oferta na urządzenie instalacji wodociągów i kanalizacji w domach nauczycielskich na Nowem Rokiciu" w Magistracie, Plac Wolności Nr. 14. III piętro, pokój Nr. 52 do dnia 7 września 1927 r. do dodz. 12-ej, gdzie otrzymać można również jeden ślepy kosztorys i przejrzeć warunki przetargu.

Łódź, dnia 3 września 1927 roku. 730

שטיהל געבעטע

פערשידענע מאָסענער פון באַמעלין, ווי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-צוראָסט שטעהען אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל

ווי אויך **טאַפּעציר-געגענשטענדע**

קאַנאַפּעס די נייעסטע מאָסטער, מאַטראַצען אין 3 באַ-טייגען. אויך בעקומט מען ביי מיר כאַלאַנגאַ-נימירלעך, אויף זייד-מאַטעליעס. ווי אויך גאַנדאַלקעס, קאַוועטישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט סערפענטינעס, אויך שטיהל צום טאַלסטערן פאַר טאַפּעצירער פערשידענע מאָסטער פון בעסטען אויסגעארבייטעטן העלץ

בעקומט איהר — נאָר ביי — **ג. לעווקאָוויטש, פּולנאָצנאַ 5**

„DOM MILUSIŃSKICH"

prowadzony systemem prof. MOUTESSORI pod kierown.
...-rowej Langerowej
dla dzieci płci obojga od lat 3-6
Przy GIMNAZJUM
p. Jaszuńskiej - Zeligmanowej
18 Południowa 8.
Zapisy przyjmuje kancelarja Gimnazjum codziennie od godz. 11-1 i od 5 7 godz. wieczorem. 731

לעצט אויפמערקזאַם!

נאָך א פולשטענדיגער רעאָרגאַניזאַציע פון מיין ווערקשטעל, עמפּפעהל איך די ג' קונדשאַפט פון איינגעענער אויסאַרבייטונג אין

א גרויסען אויסוואַהל

געבעטע שטיהל

געדעקט מיט לעדער, גאָבעלין, מאַראָקאָ, זייד, ווי אויך גאָבעלין און זייד-קאַזעטקעס, מאַטראַצען

פון פערשידענע סאָרטען, ומישען און טישלעך (אָוואַלע) גאַנדאַלקעס

אָטאָמאַנס אַלעס לויט פאַרציער מאָדעלען פון עכט טרוקען העלץ.

לאַנגטערמינינע גאַראַנטיע. לאַנגטערמינינע גאַראַנטיע.

צוגענגליכע פּרייזען און בעסטע בעדינגונגען.

בעפאָר איהר קויפט, בעט איך אונבעדינגט צוערשט מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען.

מיט אַכטונג

י. א. וואַשטשעכאָווסקי,

10 נאַוואָמיעסקאַ 10

אַכטונג! אין מיין ערשטקלאַסיגער אַכטונג!

קירזשנער

ווערען אָנגענומען זעמט-ליכע פּעלץ אויסאַר-בייטונגען פון אייגענער און אַמפּרטרויטע וואַרען צו ביליגע פּרייזען. גוטע בעדינונגען.

מ. שאַלים, פּעטריקאָווער 33

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

פּלאָמבירן, פערגעבליבענע ציינער און מונד-קראַנקהייטען. צייהן ציהונג אָהן שמערצען, הייל מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעל פאַר לעבערטאַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אָן פון 9—12 ... 3—7 ... ביליגע פּרייזען. 1481

Dr. med. **Maksymiljan Lewitter**

אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.

זיעלאַנאַ 8, טעל. 37-25,

צוריקגעקערט.

נעהמט אָן פון 5 ביז 8 א זייגער אין אָווענד. 733

בעקאַנטמאַכונג.

די געזעלשאַפט צו פערשפּריי-טען מלאכה צווישען פרויען **„Praca"**

אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ **21**.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז עס ווערען אָנגענומען איינשרייבונגען אויף 1) צושניידען און נייען פון קליידער ווי אויך פון קינדער-קאָנפעקציע. 2) וועסע און קאָלירטע שטיקעריי ווי אויך עהנליכע האַנד-אַרבייטען. 3) הוט-פוצעריי: קאַפעלושען, פאַנטאַזיע-אַרבעקעס און אַבאַזשורען. 4) מאַניקור. דער סעקרעטאַריאַט נעהמט אָן איינשרייבונגען און ערטיילט אינפאָרמאַציעס פון 10-12 פ.

עלטערן!

פאַר 3 זלאָטעס א וואָך ווערט געלערנט מיט קינ-דער וואָס לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך משניות, גמרא יהדות היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברע-איש און יודישע ברית וועלבסט צוזאַמענשטעלען דורכ'ן בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראַ-זענפעלד, פּלאַץ וואָלנאָשטשי 6 קווער אָפ. רעכטס 2 שט. בעס. ס'ווערען אויך אָנגענומען אנפאַנגער פון 5 יאָהר אַן

א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאַראַנטירט!

ראש-השנה יו"ב

בין איך פריי צו אָנגאַזשירט ווערען אין א פּאַסענדען פּלאַץ מיט א ענטשפּרעכענדען האַזאַרער. איך בין פערזעהן מיט כאָר בעגלייטונג.

בכבוד ובכבוד"ם, הש"ץ הנודע

מ. מיטעלבערג

ul. **Luiza № 3 m. 9**

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

אין ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַטאַווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10 3-2 $7^{1}/_{2}$—$6^{1}/_{2}$
ד"ר רוזשאַנסקי	הויט-און געשלעכטס-קר.	11—10 1—
ד"ר גאָלדשטיין-פּאַלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1
ד"ר יוסמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פּאַפּירני	פרויען-און געבורטס-הילף	$1-11^{1}/_{2}$ 6-5
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	5-4 און 2-1
ד"ר ווינבערג	אינגערע-הערץ לונגען-קר.	1-11 $7-5^{1}/_{2}$
ד"ר סטופעל	רענטגען	12—2 6-4
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזען	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-פּאָנדאַמענטען, בעליכטונגען, קוואַרצען, פּלאָמבען, א. אַ. וו., ביי דער לעטשניצע איז בעטעטעט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונ-גען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר פעלדשער.

אונטערזוכונגען פון האַלז שטראַלער (סקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאג.

ווידים איז ד"ר שטיין.

Wodę deszczową

zbierano dawniej, by mieć dobrą, miękką wodę do prania i oszczędzić na mydle. Obecnie tego już nie trzeba. Wspaniałe bowiem „mydło Kołłontay z pralką" wydziela nawet w twardej wodzie szybko silną i łagodną pianę, skutkiem czego oszczędne jest w użyciu. Zważając pozatem na piękny wygląd i jasną barwę oraz na miły zapach „mydła Kołłontay", stwierdzimy z pewnością, że nie warto kupować niczego innego prócz „mydła Kołłontay".

Mydło **KOŁŁONTAY** z pralką

patent

1845 גענעראַל-פערטרעטער אויף לאָדז:

S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

גאַנץ קורץ און טערקויף **מעבעל**

דזשוגנעס, שלאַפן, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען, שאַנק-זאַכן א. ז. וו. און צאָהלן די בעסטע פּרייזן

א. ווייצמאַן נאַרוטאַוויטש 19 (דריפלנא)

און טעמפּל-בעוועלע, (פּרײַזאָט-וזשאַרינג שפּאַנקע ... 29)

ניי פּיר און שטענדיג דאָ פּערש. נעגוצטע מעבעל

און נעמען בעשטאַנד צו פאַרקויפן. 1845

אכטונג ה"ה פּריזיערס!

מיין פּראַגמעטיש-געשעפט איז פאָרזעהען מיט

א גרויסען אויסוואַהל פון פּראַנצויזישע הערנישע

און בלומען-האָמערן צום פּרייז פון 4 זל. א קילא.

יעווישעמאַל 3 זל., פּיקסין—7.80, ווי אויך אלערליי פּרײַזיער-צובעהער צו קאָנקורענץ-פּרייזען

מיט אַכטונג **J. Drukier**

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

מחזורים

25 פּראָצ. ביליגער אין ווילנער ספרים-סקלאַד

א. מ. גרובשטיין, וואָסכאָדניא 54

איז צו בעקומען אַלע סאָרט מחזורים, ווי אויך די וועלט-בערימטע „רב פנינים" מחזורים און מחזורים מיט פּויליש איבערזעצונג, געבונדען אין לעטענט און לעדער. ס'איז אויך צו בעקומען די מעשען-מחזורים „עבודת הקודש" אין א לוקסוס-אויסגאַבע. א גרויסער אויסוואַהל פון ש"ס, טורים, רמב"ם, חומשים, פּסוקים, משניות, סדרשים און סידורים; ספּעצ. כלה-סידורים אין קונסט-באַנד; טליתים, גאַרטלען, קאַפּלען, ציצית, מזוזות, קינדער-נסרות. ספּעציעלע מתנות פאַר פאַרגנינגען. פאַר חדר-קינדער ספּעציעלער ראַבאַט! געדענקט דעם אַדרעס!

א. מ. גרובשטיין, וואָסכאָדניא 54

(פּראָנט, 1-טער שטאָק)

7-קל. שולע פון א. עדעלשטיין

9 סאַלנא 9.

דאָס איינשרייבען פון שילער (ריַנס) אין אַלע קלאַסען ווי אויך אין גן-ילדים ווערען אָנגע-נומען טעגליך פון 2–10 און פון 5–7 נאָכם.

די לעקציעס הויבען זיך אָן דעם 1-טען תשרי. 633

פאַבריק פון

ושיראַנדאַלען

ווי אויך גאַלוואַנישע בראַנזיר-אנשטאַלט

מ. לידער, לאָדז

צעגעלניאַנאַ 33, טעל. 53-41

נעהמט אָן אַלערליי נעגנבשטיינדע צו איבערגילדען, פאַרזילבערן, ניקלען, בראָנזירען און אָקסידירען. עס ווערען אויסגעפיהרט אלערליי רעפּעראַטורען פון פאַרשידענע מע-טאַלענע און זילבערנע געגנ-שטענדע. פּינקטליכע אויספיהרונג. גוט און ביליג מיט א גאַראַנטיע פאַר דויערהאַפטיגקייט. 748

בעקאַנטמאַכונג.

איך האָב צו פאַרקויפן 299

נעבאַהענע פערפעל

פון די בעסטע מעהלען צו צוגעגלויכע פּרייזען צו בעקומען וואַלבאָרסקא 19. אין דער בעקעריי.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

JACÓB KARMAZYN

פּאָלודניאָווא 2 2

צוריקגעקעהרט

529 און עמפּפאַנגט פּערזענליך

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

ריג וואָסכאָדניא טעל. 49-66

צאָהן - כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון שטשענקעס, נומענס, רושאַנפּלעס, צאָהן - פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און זונטאָג פון 9–11.

Dr. med.

S. KANTOR

ספּעציאַליסט פון הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-לאָמפּ, עלעקטריזאַציעס.

פּיעטריקויער 144

(עק שאַנגעליצקא)

טעלעפאָן 29-45.

עמפּפאַנגט פון 8 — 2 מיטאָג און פון 5—8 אין אָוונט. אין „Sanitas" ציגעלניאַנאַ 29 טעגליך פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט.

וואָסכאָדניא 57 (צעגעלנ. 19)

טעלעפאָן 37-70.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און וועגערישע קראַנקהייטען, מע-נער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 4—8 אין אָוונט. פאַר פרויען פון 4—5 אין א ספּעציעלען וואַרטע-זאַל. 209

Dr. med

BRAUN

פּאָלודניאָווא 32

טעלעפאָן 40-26

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—1 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

היילפּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעגאַבטע און שווערערציהבאַרע קינדער. ספּראַכשטערונגען (שטאַמלען, שטאָטערן)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט.

עלעקטריזאַציעס, ליכטהיילבאַדען.

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונט.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-לאַמפּ, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונט

Dr. med.

M. Kerszner

קינדער-קראַנקהייטען.

זיעלאָנא 16 טעל. 51-96

נעמט אָן פון 3 — 4 און פון 6—7. אין דער לעטשניצע ברושעווסקער 11 פון 9—12 מיטאָג און פון 4—5 נאָכמיטאָג.

„Nie żądajcie tylko zwykłej pasty do obuwia lecz wyraźnie „Urbin"

Tylko w ten sposób zabezpieczycie wasze obuwie

Urbin

czyści dziennie miljony obuwia.

דאָס ראַדיקאַל ווירקענדע

פּולווער

געגען קאַראַליכעס, וואַנצעס, פליי, פליגען א.ז.וו. צו בעקומען אין פאַרבען-געשעפט פון

KOSEL i S-ka

856 **ŁÓDŹ PRZEJAZD 8. Filia PIOTRKOWSKA 98.**

מעבעל — קויפט נישט קיין — מעבעל

מעבעל

בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט אין מיין

מעבעל-געשעפט

44 גדאַנסקא (דלוגאַ) **44**

טעלעפאָן 62-56

Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר **מעבעל** שעהנגוט בעקומען פאַרשידענע אין ביליג.

בעמערקונג: אויך קויף איך פאַרשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פּעלצעס, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען, אנציגער א.ז.וו. איך צאָהל די העכסטע פּרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

דאָקטאָר און צאָהנטעכניקער

י. ביטענסק

קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.

פּרייזען ביליג. בעזאָרגונג אָהן רעגיסטער

אַן אוצר פאַר עלטערן

פון שוואַכע געזונדע און פריַליכע קינדער!

הוגיענישער פּודער

„DODO"

איז דאָס ווירקזאַמסטע מיטעל געגען אַלע אָפּבריהען און פערויטען זיך פון קינדער-לייב, אומפערמידליך ביי ראַציאָנעלע קינדער-פּפלעגע.

דעריבער מוזען אַלע מוטערס נוצען נאָר „DODO",

אויסגעאַרבייטונג פון קאָסמעטישען לאַבאָראַטאָריום

„MIXTA" w ŁODZI

פּרייז 50 גר. א שאַכטעל.

בעקומען זיך אין אַלע אַפּטייקען, דראָגעריעס און פּערפומעריעס

דאָס עלעגאַנטע לאָדז

שערט און קעמט זיך נור אין ערשטקלאַסיגען דאַמען-און הערען-סאַלאָן א.פ.

BRONISŁAW i HENRYK

12 Konstantynowska 12.

L'oreal Henną פאַרבען מיט אָריגינעלע

צוגענגליכע פּרייזען! אויסגעצייכענטער מאַניקיר! צוגענגליכע פּרייזען!

760 אכטונג! דער סאַלאָן איז געבליבען אויך עפענט לויט די נייעסטע עסטעטישע פאָדערונגען.

די מוסטערהאַפטע שולע פאַר יודישע אינטעליגענץ פון נאַלעווקי-געגענד!

Dla dzieci **żyd. inteligencji** północnej dzielnicy miasta.

7 קלאַסיגע

שולע

— פון —

קאַצענעלזאָן-נאַחומאָוו

נאַד לודקאַ 6 נייע גאַס ביי נאַוואָמיעסקא.

שילער און שילערינס פון 6–14 יאָהר ווערען אָנגענומען אין די שולע-קלאַסען.

ביליגער 50%.

אין די נאָכמיטאָג שולע פאַר אונבעמיטעלטע.

פּויליש

אין די אונטעררייכטס שפּראַך פון אַלע למודים.

העברעאיש

אין אַלע למודי-קודש ווערט געלערנט גרינדליך

7-kl.

SZKOŁA

KACENELSON-NACHUMOW

ul.nad Łódką Nr. 6

przy **Nowomiejskiej.**

אונטער דער פּערזענליכער הנהלה און השגחה פון ר' **בנימין יעקב קאַצענעלזאָן** ווערט געפיהרט ספּעציעל פאַר קנאַבען פון בעסערע אָרטאָדאָקסישע עלטערן (פון 4—14 יאָהר)

א רעליגיעזער חדר (נאָכמיטאָג פון 4—7)

מיט דעם חדר-פּראָגראַם פון אַלע למודי-קודש: חומש רש"י, תנ"ך, פּסוק, גמרא.

ד' אלול 1927 1/9–אָנפאַנג פון די לעקציעס. אַלע שילער און שילערינס מוזען קומען אין שולע. איינשרייבונגען פון 11–2 און פון 4–7. מיטברענגען א מעטריקע און א פּאָקען-שיין פון קינד.

Freblówka nowoczesna ◆ מאָדערנע פרעבלשולע

פאַר קינדער פון 3–6 יאָהר.

פּויליש אונטערריכטס-שפּראַך אין דער 1-טער גרופּע. **העברעאיש** — אין דער 2-טער גרופּע. מוזיק, ריטמישע גימנאַסטיק, ריטמישע טענץ, האַנדאַרבייט, גוטע אויפזיכט, ענטוויקלונג און בעסטע ערציהונג.

50% ביליגער איז די נאָכמיטאָג פרעבלשולע פון 2—6 פאַר אונבעמיטעלטע אָדער שוואַכע קינדער.

בעפאָר דו געהסט קויפען מעבעל, בעט איך אנצוזעהען מיין

מעבעל-אויסשטעלונג

וואָסכאָדניא 66, טעלעפ. 34-25 ביי

L. Salomonowicz

דאָ ביי מיר קען מען קויפען קאָמפּלעט-איינריכטונגען און פּראַלינס-צימערן, ווי אויך איינצעלנע מעבעל-שטיק צו מעסיגע פּרייזען אויף גוטע בעדינגונגען. פּינקטליכע און רעעלע אויספיהרונג.

אַבאָנעמענט-פּרייז:

אין לאָדז: א חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: א חודש — 6 זלאָטעס, און אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר׳ן איינשיקען פון די אַבאָנעמענט איז די רעדאַקציע ניט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען פון ... ביז ...

אַנאָנסען - פּרייזען:

פּאַר מעקסט 10 גראָשען, ... 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּרעטשאַ 60 גראָשען, ... טעקסט 10 גראָשען, פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויפ׳ן ערשטן זייט — 50 פּראָצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman